KAVGA VE YORUM

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

5(1). Kongre'nin yolundan komünist partisiyle silahlan!
Yıl:11, Sayı:292, 7 Ekim 1985

Ara dönemde bir zemberek daha boşaldı, ileri doğru değişim bir dönemeç daha aldı.

Haydi grevlerde, eylemlerde, mücadele alanlarında buluşalım

Ara dönemde bir zemberek daha boşaldı, ileri doğru değişim bir dönemeç daha aldı. Bir süredir biriken olaylara yenilerinin eklenmesiyle öyle bir durum doğdu ki, şu anda yasal ve siyasal sistem, parlamento, parlamento içindeki partilerin gurupları, ekonomi, özellikle de tarım, dış ilişkiler vb. herşey ciddi bir sarsıntı içindedir.

Başka ülkelerin Ankara'daki diplomatları bile sarsıntıya kapıldılar. Pakistan büyükelçisi ile Cindoruk arasında polemik yürürken, Ankara'da Meksika büyükelçisinin öncülüğünde "örgütlenmiş" olan tüm yabancı diplomatlarla Dışişleri Bakanlığı arasında bakanlığın sefaretlere gönderdiği bir mektup yüzünden bir cebelleşmedir gidiyor. Sarsıntının ciddi boyutlarını, Türkiye burjuvazisinin moralinin barometresi olan Ilıcak'ın tutumu da gösteriyor. Ilıcak son sıralarda yine "Vefa arıyorum", "Maya neden tutmuyor" türü "morali bozuk" yazılar yazmaya başladı. Barometre, oldukça düşük bir moral gösteriyor.

Bir süre önce Anayasa'nın geçici 15. maddesi, Evren'in yargılanma olasılığını bile kapsar bir biçimde tartışılmıştı. Tam bu tartışmayı geri çekmeye çabalarlarken, Anadolu Bankası 1983 hesapları aklanmayarak, Kafaoğlu dosyası, dolayısıyla 15. madde yeniden gündeme geldi.

Anayasa'nın geçici 15. maddesinin işi daha bitmeden kalıcı 84. maddenin tartışması patlak verdi. Tartışma önce SODEP-HP birleşmesiyle bağlı olarak başlamıştı. Bu birleşme, 84. maddenin etrafından dolaşılarak resmen bağlandı ama 84. madde tartışması sürdü. Süren tartışma hep meclis içindeki partilerin kendi aralarındaki çıkar hesapları gibi yansıtılmak isteniyor ama herkes biliyor ki sorun şu ya da bu partinin değil, rejimin çıkarlarıyla derinden bağlıdır. Kasım 1983'deki garip seçimlerin sakat çocuğu olan meclisin burjuva siyasal güçleri bile tam temsil edemeyişi, burjuva muhalefetin odağının meclis dışında kalışı, hem erken seçim, hem 84. madde tartışmasının asıl kaynağıdır.

Özal, hem bir jest yapmak, hem de bu sorunun erken seçimsiz çözümüne yardımcı olmak düşüncesiyle 84. maddenin askıya alınması konusunu gündeme getirmişti. Ancak konu mantığı gereği büyüdü, 84. maddenin hepten kaldırılması, dolayısıyla Anayasa'nın delinmesi önerilerine vardı. Evren, tartışmada taraf olmadığını açıkladı. Anayasa'nın 84. maddesi ne olur bunu zaman gösterecek ama bu tür tartışmaların bile Anayasa'yı bir güzel kemirdiği şimdiden açıktır.

Bir yandan Anayasa kemiriledursun, öte yandan eski siyasiler çoktandır konuşmaya başlamışlardı. Son zamanlarda bunda da bir nitelik sıçraması oldu. 12 Eylül'ün perde arkasını anlatan bir seri yazılar furyasıyla, 12 Eylül'ün siyaset yasağı koyduğu kişiler, 12 Eylül'ün tartışılmasını yasakladığı konularda çarşaf çarşaf demeçler vermeye başladılar. Fiilen ortada bir yasak kalmadı. Bunun üzerine ANAP'lı milletvekili Resuloğlu da, zaten yaşamda hükmü kalmamış 2969 sayılı yasanın resmen kaldırılması önerisini verdi. Bir kıyamettir koptu. Resuloğlu şimdi ANAP'tan ihraç ediliyor.

Gerçekten Resuloğlu olayı, ANAP meclis gurubunda bir süredir birikmiş olan huzursuzlukları ateşe veren bir kıvılcım oldu. Şimdi ANAP gurubu tümden kaynıyor. Af konusu, Bıyıklı konusu... hepsinde sorunlar patlak verdi. Ilıcak gibi, Özal'da da moral bozukluğu başgösterdi.

Kaynayan yalnızca ANAP gurubu da değildir. SODEP-HP birleşmesi, tam tereyağından kıl çeker gibi sorunsuz gerçekleşmiş gözükürken, HP meclis gurubunda dizi dizi sorunlar patlak verdi. Calp birleşmeyi erken bulduğunu vb. söyledi. Calp konuşunca herkes telkinin kimden(?) geldiğini sormaya başladı. Bunun üzerine Evren, partilerin iç işlerine karışmadığını, bir telkinde bulunmadığını açıkladı.

Bu arada MDP de kaynıyor. DYP, "şıra ile ayran birleşebilir mi" diye MDP ile birleşme konusunu şimdilik bir kenara koyduğu halde, konu MDP'yi karıştırmaya devam ediyor. Aynı zamanda Türkeşçilerin MDP içindeki çalışmaları da karıştırıcı etki yapıyor. İcazetli başkanını değiştirmek MDP'ye yetmedi. Parti hâlâ kimlik krizi içindedir. Bu krizi çözemeyip dağılacak mı, MHP'lileşerek mi yoksa DYP'lileşerek mi çözecek bunu zaman gösterecek. En son açıklamasına göre MDP, "artık mecliste demokrasi mücadelesi verecekmiş".

Bu sözler MDP'nin "demokrasi"(!) mücadelesi vereceğini falan götermiyor ama çelişkilerin keskinleştiğini, yaşamın çeşitli güçleri kendilerine göre çeşitli yönlerde, çalışmaya, iş yapmaya değil de "mücadeleye" ittiğini gösteriyor.

Nitekim örneğin DYP, MDP ile birleşme, bu yoldan meclis dışında oluşan muhalefet odağını meclise kaydırmaya yardımcı olma fikrini hepten yadsımıyordu ama yaşam onu, en azından şimdilik, daha "mücadeleci" bir konuma itti.

DYP işçi demagojisi yapıyor ama onun kendine işçi sınıfını aldatmak gibi bir hedef koyduğunu, bu denli aptal olduğunu hiç sanmayız. DYP asıl olarak küçük üreticileri, bunlar arasında da özellikle kırsal kesimdekileri aldatmaya, taban edinmeye çabalıyor. Tarımda ise çığ etkisiyle büyüyerek gelen bir kriz vardır. Bu durum, "tarımda alarm", "Türkiye tarımı en kötü anlarını yaşıyor" gibi sözlerle dile getiriliyor. *(Cumhuriyet, 29. 9.1985)* Cindoruk propaganda gezilerine çıktıkça bu durumla yüz yüze geliyor ve "mücadelecilik" dozunu arttırmak zorunda kalıyor.

Sendikal savaşımın bir üst aşamaya sıçradığını geçen sayımızda belirtmiştik. Emekçilerin öfkesi de kendini giderek daha mücadeleci biçimlerde açığa vurmaktadır. Bunlar burjuvazinin paçalarını iyice tutuşturmaktadır.

Her geçen gün şurada burada birçok protesto eylemi oluyor. Özal Güney Haliç Projesi Arındırma İstasyonu'nun temelini atmaya gittiğinde Fatih'te 300 kişilik protestoyla karşılaştı. Gebze'deki Çayırova Feniş işçisi, 18 yaşındaki Ayşe Kaşık'ın E5 Karayolu üstünde kazada can vermesi üzerine, işçiler ve çevre halkı yolu 3 saat trafiğe kapattılar ve bir üst geçidin yapılmamış olmasını protesto ettiler. Öte yandan dev ozan Ruhi Su'nun cenazesi ise koca bir yığınsal gösteriye dönüştü.

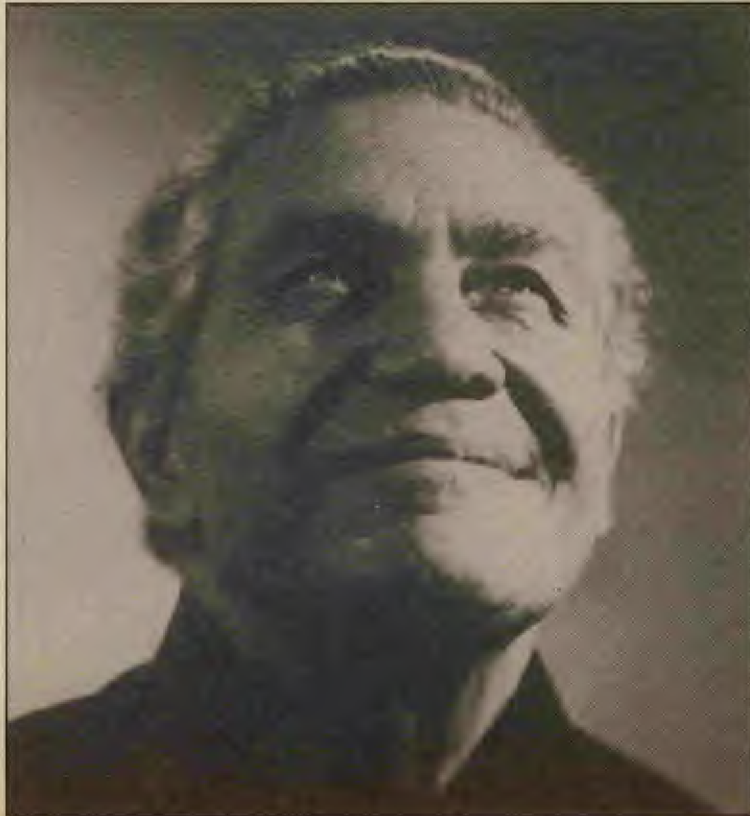
Ara dönemde bir zemberek daha boşaldı, ileri doğru değişim bir dönemeç daha aldı. Haydi, grevlerde, yürüyüşlerde, mücadele alanlarında buluşalım!

S. Günbudak

Ruhi Su'nun cenaze töreni, ara dönemi ileriye doğru zorlayan büyük bir yığın eylemine dönüştü.

Son yılların en büyük cenazesi

Ruhi Su öldü ama su gibi çağlayarak geliyor yine Ruhi Su!



Ruhi Su'nun cenazesi, son yılların en büyük cenazesi oldu, ara dönemi ileriye doğru iten, zorlayan bir yığın eylemine dönüştü.

Cenazeye onbinler katıldı. Katılanlar Şişli'de önce saygı duruşunda bulundular. Sonra tabut eller üzerine alınarak cami dışına çıkarıldı. Zincirlikuyu'ya gitmek için çok az sayıda otobüs vardı. Büyük bir kalabalık mezarlığa doğru yürüyüşe geçti. Polis halkı dağıtmaya ve bu arada Ruhi Su'nun oğlu Ilgın Su'yu tutuklamaya çalıştıysa da başarılı olamadı. Kalabalıktan "yürüyelim" sesleri yükseldi ve yürüyüş sürdü. Yürüyüş boyunca "Ruhi'ler ölmez" belgisi atıldı ve Ruhi Su'dan türküler söylendi.

Kalabalık Zincirlikuyu'ya vardığında Ruhi Su toprağa verilmişti. Mezarlığın kapısında panzerler, ek polis ekipleri bekliyor, havada polis helikopterleri dolaşıyordu. Polis gelenleri içeriye sokmamaya çalıştı ama büyük çatışmaların patlak vermesinden duyduğu korkuyla yine geri adım attı ve çelenkleri taşıyanları mezarlığa bıraktı. Cenazeye 160'ı aşkın çelenk gelmişti. Ruhi Su'nun mezarında rengarenk çiçeklerden koca bir dağ oluştu.

Çelenkler mezara yerleştirilirken dışarıdaki kalabalıkla polis arasında atışmalar oluyordu. Çelenkleri koyanlar dışarı çıkarken hava iyice gerginleşti. Belgiler, türküler ayyuka çıktı. Bunun üzerine polis yaklaşık 200 kişiyi gözaltına alarak Gayrettepe'deki Siyasi Şube'ye götürdü. Bunlardan bir kısmı salındı, 164 kişi ise sıkıyönetime devredildi.

Gözaltına alınıp salınanlar arasında gazeteciler de vardı. Gazeteciler fotoğraf çektikleri için gözaltına alındıklarını açıkladılar. Herhalde filmlerine de el kondu. Zira cenazenin yalnızca belirli ve sınırlı kesitlerinin fotoğrafları gazetelerde yayınlandı. Ayrıca büyük olasılıkla cenazeye katılımın gerçek rakamlarını yazmama yönünde "hür"(!) basına emir verildi. Bunun üzerine bazı gazeteler sayıyı küçülterek, on bin vb. olarak verirken, bazıları da, "son yılların en büyük cenazesi" gibi tanımlar kullanıp sayı vermeme yolunu seçtiler.

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 407 London, E16 2EA ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Hak ettikleri yere göndereceğiz

Merhaba Yoldaşlar,
Eylül ayı bu yıl büyük bir acıyı beraberinde getirdi. Değerli sanatçımız Ruhi Su öldü. Burjuvazi, ona pasaport vermeyerek kapitalizmin iğrençliğini bir kez daha kanıtlamış oldu. Ruhi Su'nun cenazesine katılan insan seli yasakları, sınırlamaları tanımayarak, sanatçısına olan son görevini militanca yerine getirdi. Savaşımımızda bizlere sesiyle güç katan yüce insan Ruhi Su devrimci mücadelemizde eşsiz bir yere sahiptir. Bu ses, devrim öncesinde ve sonrasında kalplerde, alanlarda yaşayacaktır. Hepimizin başı sağolsun.

Yaşadığımız günler, yoğun gelişmelerle dolu. Evren'in meclis konuşması çaresizliğini gösteriyor. Evren şunu unutmamalı: İşçi sınıfının mücadelesi onu hak ettiği yere gönderecektir, kuşkusu olmasın. Beri yandan Demirel demokrasi savunuculuğuna (!) soyunuyor. İşçi sınıfının hafızası güçlüdür, kimlerin geçmişte ne kadar "demokrat" olduklarını pek güzel hatırlamaktadır. Onun da kuşkusu olmasın!

Asgari ücret, Özal'a göre, "Türkiye tarihinde görülmemiş bir artış" göstermiş! Net 27 bin 875 lira! En kötü evin bile 15-20 bin lira olduğu bir ülkede, bu, sefalet ücreti bile değildir. Türkiye işçi sınıfı açık sınıf savaşlarına doğru ilerliyor. Görevimiz, yığınları kazanıp onlara öncülük etmektir.

Yoldaşlar, Türkiye'de burjuva ve küçük burjuva aydınları yeni bir hareketlilik içindeler. Sermaye piyasası da bu fırsatı kaçırmıyor. Hürriyet Holding *Hürgün* adlı bir günlük gazete çıkarmaya başladı. *Cumhuriyet* gibi renksiz, siyah-beyaz, ciddi görünümlü bir gazete. Böylece sosyal-demokratlar, burjuva ideolojilerini yeni bir ambalajla sunma olanağını bulacaklar.

Bu gelişmelere karşı işçi bilincim, ideolojik açıdan daha güçlü, daha aktif, daha yorulmak bilmez militanlar olma yönünde kendimizi eğitmemiz gerektiğini söylüyor.

Polis yetki yasası ve artan güvenlik önlemleri halkı yıldıramayacak. Aksine her yerde "yaptıkları yanlarına kalmayacak" diye konuşanların sayısı artıyor. Bu yığına dalacağız, komünist öncülük görevimizi yerine getireceğiz.

Y. Emre, Ankara

Partimizi halkımızın öncüsü yapacağız

Merhaba Yoldaşlar,
Çok ilginç bir ortama girdik. Yürükoğlu yoldaşın dediği gibi, gerçekten çok güzel, çok nitelikli derslerle dolu olan bir dönemeci yaşıyoruz.

Bir dönüp geriye bakıyorum da 22 ayda ne çok şey yaşadık. Faşizmin ardından bugünkü rejimin de çözülmekte olduğu ülkemizde, artık demokrasi istemleri yükseliyor. Tabii, Batı demokrasilerine özenen, yıllardır İsveç demokrasisini örnek gösteren "demokrasi aşığı"(!) şöhretli sosyal demokratlarımız da boy boy meydana döküldüler. Tufan geçti, şimdi namlı isimler, gazete köşelerinden demokrasi dersi vermeye başladı. Gündemde af var, neden anayasa da gözden geçirilmiyor, diye soruyorlar. Bir yandan da, yalnızca, kendilerinin terör suçu diye adlandıkları suçları işlemeyenlerin affedilmesi için "mücadele" veriyorlar.

Onlara verilecek tek yanıt devrimcilerin, komünistlerin burjuvaziden af bekleyen suçlular olmadıklarıdır. Asıl suçlu, yani burjuvazi, halkın kendisini affetmesini istediği için af manevrasına başvurmak istiyor. Ama kendini işçi sınıfımızın ellerinden kurtaramayacaktır.

Siyasiler bunları tartışırken halk ne yapıyor? Kendini siyasetten soyutlamış insanlar canlanıyor. Önemli görevler yüklenmiş, namuslu bir bürokrat, bir plaj sohbetinde karısının uyarmalarına kulak asmadan, herkesin içinde yüksek sesle bağırıyor: "Evren suçludur!" Hanımı "bunca yıldan sonra bir de hapishanelerde mi çürüyelim" derken, orta yaşlı bir öğretmen atılıyor, "biz bizeyiz, hiçbir şey olmaz". Sohbet boylu boyunca plaja yayılıyor, hoşnutsuzluk elle tutulur, gözle görülür bir hale bürünüyor. Herkes boğazına kadar gömüldüğü sıkıntılarını anlatıyor, korkmadan yöneticileri eleştiriyor.

Galata Köprüsü'nden bir başka manzara aktarmak istiyorum. Buradaki bir lokantada yaşlı bir adam, "kör köpek, gözünü düzeltmek için Amerika'ya gitmiş, öbür gözü de kör olsaydı da keşke, kurtuluverseydik" diyor.Lokantadaki herkes birbirine bakıp gülümsüyor.

Yoldaşlar, bir kadın emekçinin dediği gibi, bu ülkede daha önce böylesine geniş bir hoşnutsuzluk yükselmemişti. Görevimiz, yığınları tek ve gerçek çözüme, devrime kanalize etmektir. Meydanı siyaset simsarlarına asla bırakmayacağız. Halkın sorunlarını çözecek gerçek, kararlı umut ışığı biz komünistler, partimizi, halkımızın öncüsü yapacağız. Selam ola tüm yoldaşlara!

Candan Sorgun, Ankara

İŞÇİ MİZAHI

Resmi TKP'nin 5. Kongresi'nde kabul edilen tüzükte şöyle deniyor: "Merkez Komitesi, üyeleri arasından Politik Büroyu, Genel Sekreter'i, Parti Başkanı'nı ve Sekreterliği seçer." Bu maddeyi görünce, resmilerin parti başkanı nerede diye düşünmeden edemedik. Ya "ihmal" nedeniyle, MK bir başkan seçemedi, ya da bildikleri, bekledikleri bir transfer var da onu bekliyorlar. İki olasılık da birbirinden kötü. Görevi suistimal bir yanda, Bizansvari entrika pazarlığı diğer yanda. Birbirinden beter bu suçların vebali resmi MK'nın sırtında dururken, biz bir ilan vermelerini öneririz:
"Aranıyor! Resmi TKP'ye başkan aranıyor!

Merkez Komitesi"

Mercan Köklü'den S. Erek'e — S. Erek'ten Mercan Köklü'ye



Sümer, yoldaşım
Umudu çiz bize,
aydınlık ve net
yıldız yıldız umudu
umuda sevdalıyı çiz.
Sınıfın emeğini, kinini
ve sevgisini dokudum senin için,
çevrene bunu ger,
tablona öfkenin rengini ver.
Emek kadar somut coşkuyu
ve savaşım sevincini göster.

Sümer yoldaşım,
Kanayan dünyayı çiz bize,
kanayan — *düzelecek*
Ağlayan anaları çiz,
yüreğini carcür yapan — *gülecek*
Yenilmiş ordular çiz,
sınıfının sancağını düşürmeyen —
yenecek
Ve insanları çiz bize yoldaşım,
otuziki dişiyle gülerek
— burjuvaziye inat —
yaşasın devrim
umudumuz komünizm *diyecek!*

Mercan Köklü

Yeni asgari ücret = Ayda 90 kilo ekmek + 14 kilo peynir + 60 litre süt + 90 yumurta

Eceli gelen köpek cami duvarına...

Net 28 bin liralık bir asgari ücretin saptanması bu düzenin yalnızca ne denli işçi düşmanı olduğunu değil, aynı zamanda ecelinin geldiğini gösteriyor.

Cemile Çakmak

İşverenlerin sendika temsilcilerinden, işverenlerin siyasi temsilcilerinden ve işverenlerin işçi sendikacısı kılığına girmiş temsilcilerinden oluşan, yani "çeşitli tarafları" böylesine "geniş" temsil niteliği olan Asgari Ücret Komisyonu asgari ücreti saptadı!

Sosyal adalete güzel bir örnek!

Bugün Türkiye'de dört kişilik bir ailenin yalnızca mutfak masrafı 80 bin, İstanbul'da en ucuz evin kirası 40 bin liradır. Böyle bir durumda, net 28 bin liralık bir asgari ücretin saptanması, bu düzenin yalnızca ne denli işçi düşmanı olduğunu değil, aynı zamanda ecelinin geldiğini gösteriyor. Eceli gelen köpeklerin ne yaptığı bilinir.

Reagan artistlikten devlet başkanlığına geçmiş. Özal ise başbakanlıktan artistliğe doğru yol alıyor. Asgari ücret saptandıktan sonra çıktığı "İcraatın içinden" programında yaptığı artistik reklamlarla Özal asgari ücreti öve öve bitiremedi. Asgari ücretle *ya* 314 kilo ekmek, *ya* 46 kilo et, *ya* 50 kilo peynir, *ya* 157 litre süt *ya da* 1722 adet yumurta alınabileceği söylendi. Asgari ücreti hükümetin sosyal adaletçiliğine(!) örnek gösterdi.

Bir kez Özal neyin kilosu, litresi, tanesi kaça bilmiyor. Yumurtayı 16 liradan, sütü 178 liradan, peyniri 558 liradan, eti ise 606 liradan hesaplamış. Bunların bazılarınını fiyatları, gerçekten, Özal'ın kabul ettiğinin iki hatta üç katıdır. Öte yandan Özal ekmeği de kilosu 89 liradan hesaplamış. Herhalde yakında zam gelecek! Şimdi bunları bir yana bırakalım, Özal'ın hesabını veri sayıp, hükümetin sosyal adaletçiliğine(!) daha yakından bakalım.

Bu asgari ücretle bir işçi *yalnızca* şunları alabilir: 90 ekmek *ve* 14 kilo peynir *ve* 60 litre süt *ve* 90 yumurta! Et hiç alamaz. Sebze, meyva, çay, kahve hiç alamaz. Kira, su, elektrik için ödeyecek parası yoktur, herhangi bir evde oturamaz. Yol parası yoktur, ulaşım için para ayıramaz. İşçi fabrikanın yanında bir yerlerde açık havada yaşayacak ve aldığı asgari ücretle ayda yalnızca 90 ekmek, 14 kilo peynir, 60 litre süt ve 90 yumurta alabilecek! Bu durum hükümetin sosyal adaletçiliğine(!) gerçekten de güzel bir örnektir.

"İcraatın içinden" programında Özal'ın başvurduğu bir sahtekarlık, asgari ücretin karşılıklarını " ya o, ya bu" diye sunmak, bir sahtekarlık da 1983 düzeyiyle karşılaştırmaktı. 1983'te 179 kilo ekmek alınabilirken şimdiki asgari ücretle 314 kilo ekmek alınabiliyormuş!

Bu karşılaştırmanın hiçbir anlamı yoktur. Asgari ücret niteliksiz işgücünün değeri olmak durumundadır. Asıl yapılması gereken karşılaştırma, niteliksiz işgücünün değeriyle saptanan asgari ücret arasındadır. Özal bunu örtbas etmek çabasıyla 1983-1985 karşılaştırması yapıyor. Ama sonuçta bakıyoruz, "çok iyileşmiş" haliyle bile asgari ücret bugün topu topu 314 kilo ekmektir. 314 kilo ekmek için işçi tam bir ay çalışıyor! Bu da sosyal adaletin parlak bir örneğidir!

İşçi sınıfımız bu sosyal adaleti bir gün yere çalacaktır. Bununla birlikte, bugün "sendikacı" diye ortalıkta dolaşan kimi işveren temsilcileri de yerle bir olacaktır.

Sosyal atalete güzel bir örnek

Türk-İş yöneticileri bu asgari ücretin böyle çıkmasını kesinlikle istemeselerdi, asgari ücret böyle çıkabilir miydi? Çıkamazdı. Bu sorun "Komisyon'da kimler var" sorusundan da bağımsızdır. Türk-İş'te işçi hakları uğruna savaşım vermeye kararlı bir yönetim olsaydı bu asgari ücret böyle çıkamazdı. Zaten bu iş yasaları da böyle kalamazdı vb. Türk-İş yönetiminin tutumu da sosyal atalete güzel bir örnektir.

Türk-İş, kendi Araştırma Dairesi net 120 bin liralık asgari ücret gerekir dediği halde, Komisyon'da 57 bin lira geveledi. Bu 57 binde de diretmedi. Direttiği tek konu asgari ücret kararını Komisyon'dan oy birliğiyle çıkarmamak oldu. Tarım İşçileri Asgari Ücret Komisyonu'nda ise bunda bile diretmedi.

Asgari Ücret Komisyonu son karara varmadan önce, Yılmaz, "cuma namazına gidiyorum" diye Türk-İş'ten çıkmış, Özal ve Kalemli ile pazarlığa gitmiş. Pazarlıkta anlaşamamışlar. Daha sonra Kalemli Türk-İş'ten Yılmaz'ı yeniden telefonla aramış ve rakkamın oy birliğiyle saptanması için bazı ek öneriler yapmış. Bunlarda da anlaşamamışlar.

Böyle kapı ardında, işçiden gizli pazarlıklardan, savunduğu, daha doğrusu geveledıği asgari ücrete kadar birçok şey Türk-İş yönetiminin işveren safında yer aldığını net bir biçimde kanıtlıyor. Nitekim son sıralarda başka konularda yapılan görüşme ve pazarlıklarda da söz konusu olan işçi hakları değildir. Ana olarak ANAP ve DYP arasında, Türk-İş üst yöneticilerini paylaşım kavgası yürüyor. Şantajlar, tehditler yapılıyor. Bazı sendikacılar hakkında yolsuzluk iddiaları koz olarak kullanılıyor, bazı denetleme raporları savcılığa gönderiliyor, bazıları el altında tutuluyor. Basında, Yılmaz gidecek, yerine Şide mi, Emin Kul mu gelsin vb. "haberler" çıkıyor. Yani binbir çeşit entrika dönüyor.

Türk-İş içinde giderek güçlenen bir muhalefet vardır. Ama sosyal demokrat çizgide olduğu için bu muhalefet de, burjuva partiler arası çekişmeler çerçevesindedir ve işçi haklarını, bu çerçevedeki amaçları doğrultusunda demagojik olarak kullanmaktan öteye gidemiyor.

Örneğin, Petrol-İş sendikası da, asgari ücretin böyle çıkmaması için çokşey yapabilirdi. Ne yaptı? Petrol-İş yöneticileri Türk-İş yönetimine karşı yalnızca konuşuyorlar. Hem ülke, hem örgüt çapında, bugünkü ortamda rahatlıkla yapabilecekleri şeyleri ortamı vb. bahane ederek yapmıyorlar. Üstelik burjuva Türk-İş yönetimine getirdikleri eleştirinin kendisi burjuva özellikler taşıyor.

Nokta'nın yaptığı röportajda Cevdet Selvi, 1986'daki kongreyi bekleriz, kongrede Türk-İş'in bugünkü yapısı değişmezse ayrılırız diyor. *(Nokta,* sayı 37, s.33) Bu da burjuva partilerin çekişmesi çerçevesinde bir şantajdır. Türkiye'nin ve Türk-İş'in yapısı değişsin diye işçi hakları temelinde kararlı bir savaşım yürütmeyenler, işçi haklarını gerekçe olarak kullanıp, böyle şantajlarla sorunları koltuk kavgasına indirgiyorlar.

İşçi sınıfımız Türkiye'nin de, Türk-İş'in de, hem burjuva yöneticilerine, hem burjuva muhaliflerine demokratik savaşım nasıl verilirmiş gösterecektir.



Endüstri — Tarım	Eski — Yeni	16 yaşından büyükler		16 yaşından küçükler	
		Brüt	Net	Brüt	Net
Endüstri	Eski	24 525	16 996	16 875	12 091
	Yeni	41 400	27 875	28 500	19 544
Tarım	Eski	20 100	*14 000	13 488	*9500
	Yeni	34 200	*23 256	22 950	*16 065

*Kendi tahmini hesaplarımızdır.

Yaşam ve Kongre kararlarımız bizi topyekun ve her alanda taarruza çağırıyor.

Taarruzda özveri taarruzu!

Biz ki özveri taarruzundan da büyük bir taarruza dalmışız ve onu üstün başarıyla tamamlamaya kararlıyız, özveri taarruzunu üstün başarıyla tamamlamak hiç zor olmayacak!

Emine Engin

Taarruz geleneğimiz başlayalı 8 yıl oldu. Ülkenin ve partinin içinde bulunduğu koşullara göre başka başka özellikleri olan tam 8 taarruz yaşadık. Ama bu taarruz hepsinden başkadır ve önemlidir.

Bu taarruz neden bambaşkadır

Bazı taarruzları devrimci durum koşullarında ve bir bütünün parçası olarak yaşadık. Bunlar arasında olan ilk taarruzda, yani 1977 Yaz Taarruzu'nda, ülkede devrimci durum, partide ise "barikata çıkacağız" gibi sözlerin yarattığı coşkulu hava vardı. 1978, 1979, 1980'de ülkedeki devrimci durum sürdü ama partimizdeki coşkulu, savaşkan hava yerini hızla kuyrukçuluğa, legalizme bıraktı ve biz yanlış bir bütünün doğru parçası olarak kaldık. Ne denli büyük olursak olalım, yine de parçaydık.

Bundan sonra faşizm geldi. Faşizm çözüldü ve ara dönem geldi. Karanlık koşullar içinden önce yavaştan, sonra giderek daha hızlı bir biçimde kavgaya elverişli bir ortam gelişmeye başladı. Yığınların içinden yükselen ekmek ve demokrasi istemi kapıya öyle bir dayandı ki kapı aralandı ve aralık büyüyor. Geçen sayımızdaki MK bildirisinde de belirtildiği gibi yeni bir devrimci dalga yaklaşıyor.

Bu süre içinde örgütümüz önemli adımlar attı, büyüdü, gelişti. Ancak bu gelişmeyi, yeniden her yönüyle bir bütün olarak ortaya çıkabilmeyle taçlandıran olay kongredir.

Kongreyle biz partimizi adeta yeniden kazandık. Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi parti kabuk değiştirdi. Oportünist kabuğu attık. İçi boş bir kabuk, şimdi kendini "TKP" diye lanse etmek için çabalayıp duruyor. Bu çabayı sürdürebilmesinin nedeni, dünya oportünizminin boş kabuk içine üflediği havadır. Varsınlar balon gibi şişsinler. Türkiye devrimi bu balonu patlatacak, dünyada da oportünizme ağır bir darbe vuracaktır.

Orada oportünizm balon gibi şişedursun, burada gülle gibi bir parti vardır. Kongresini yapmış, pırıl pırıl kararlarını almış, örgütlenmesini savaşa göre hazırlamış koca bir bütün vardır.

Bir yandan ülkede ara dönem yaşanıyor ve bu ara dönem yeni bir devrimci dalgaya doğru yaklaşıyor. Öte yandan gülle gibi bir parti, tam bir bütün var. Bu taarruzu hepsinden başka, bambaşka yapan işte bu ikisinin bir arada olmasıdır.

1977'de ülkede devrimci durum, partimizde coşkulu bir hava vardı dedik. Ama bir yıl geçti geçmedi bu coşkulu havanın cılkı çıktı. Şimdi hem bir yıl sonra proletarya hegemonyasından vazgeçip burjuvazinin kuyruğuna takılmayacak, özveri taarruzunu bir parçasında değil bütün olarak gerçekleştiren, 1977'dekinden çok daha üst düzeyde komünist partimiz var, hem de 1980 öncesinde olduğundan çok daha derin bir devrimci dalga yaklaşıyor. Yaşam bizi taarruza çağırıyor. Yalnızca her yıl iki ay yapılan özveri taarruzuna değil, her alanda taarruza!

Her alanda taarruza!

Kongre kararlarımız gerçekte her alanda taarruz kararlarıdır. Bununla ne demek istediğimizi biraz açalım.

II. Leninciler Konferansı 1981'de toplanmış ve "bugün savaşım savunma aşamasındadır" demişti. Partinin taktik çizgisi değişmemişti ama parti bu taktik çizgisini yaşama geçirirken o gün kullanacağı *yöntemlerde ve savaş biçimlerinde* yeni koşulları dikkate alacaktı. Konferans kararları, bundan sonra şöyle diyordu:

"Geri çekilmeyi bilmeyen, derslerden öğrenmeyen ve geri çekilme döneminden *saldırıya geçmenin hazırlıkları* doğrultusunda yararlanmayan bir sınıf yenmeyi başaramaz."

Ülkedeki koşullar açısından bugün henüz saldırı aşaması geldi belki diyemeyiz, ama savunma aşamasından çıktığımız ve saldırı aşamasına doğru gittiğimiz açıktır. *Saldırıya geçme hazırlıklarının* son derece yoğun olmasını gerektiren bir dönemeç yaşıyoruz. İşte bu hazırlıklarda yırtıcı, saldırgan bir tutum, bir taarruz gerekiyor ve kongre kararlarımız da her alanda bu taarruzu dile getiriyor.

Kongre kararlarında, "partimiz önemli bir dönemecin eşiğindedir" deniyor *(Belgeler,* s.41) ve zaten kararların hemen hepsi bu dönemece yönelik taarruz, atak niteliği taşıyor.

"Türkiye'de yeni dönem ve parti çalışması" başlıklı kararda şöyle deniyor:

"Önümüzdeki dönemde siyasal çalışmanın 3 vurgusu şöyledir:

"1. Her alanda, her yönde aktif, proleter yöntemlerle yürütülecek demokrasi savaşımı.

"2. Emekçi halkın acil-yakıcı sorunlarında yoğunlaşma.

"3. Yasal düzen içinde oluşan yapılarda çalışma. İşçi sınıfının yanısıra özellikle gençlik, sonra aydınlar ve sanatçılar arasında yoğunlaşma.

"Türkiye halkının özgür, bağımsız yaşantısı, mutlu geleceği tek bir koşula, gericiliğe karşı savaşta işçi sınıfının hegemonyasına bağlanmıştır. İşçi sınıfına bu hegemonyayı yaşama geçirebilmek için Marksizm-Leninizmi doğru özümsemiş, doğru kullanan ve siyaset sanatıyla doğru birleştirebilen bir komünist partisi gerekiyor." *(Belgeler,* s.45-46)

Bu gerekliliği karşılayacak partinin nasıl çalışacağı şöyle anlatılıyor:

"Önümüzde açılmakta olan dönem demokrasi için yoğun bir savaş dönemidir. Partimiz bu savaşımı her zaman olduğu gibi yine devrim hedefiyle bağlayarak yürütecektir.

"Bugün parti örgütlerinin, eski dönemden çok daha girişimli çalışmaları zorunludur. Örgütler bugünkü koşullar altında, yığınları etkileme, bilinçlendirme görevlerini, yığınlarla kaynaşma, onlarla yakın olma görevlerini akla gelebilen her çeşit legal örgüt biçiminde sağlam noktalar tutmadan yerine getiremezler.

"Bu nedenle kongremiz, legal örgütlenme olanaklarından yararlamayı, *illegal çalışmayı örtülemenin ve örgütlemenin bugünkü biçimi* olarak ele alır." *(Belgeler,* s.46)

Bundan sonra legal-illegal örgütlenmeye, bunların hem kopmaz beraberliğine, hem kadro olarak kesin ayrılığına, İMG'lerin yeniden artan önemine, ekonomik savaşıma katılmanın önemine vb. değiniliyor. Hepsinin ortak noktası, büyük görevleri başarmaya, yığınları kazanıp proletarya hegemonyasını yaşama geçirmeye uzanan yollar, yöntemler getirmesidir.

Bütün kongre kararları böyledir. Hepsi amaca en kısa, en kestirme ulaşabilecek yolları gösteriyor. Ve hepsinde "çok daha girişimli çalışma", "yoğun açıklama", "her sesin sokağa dökülmesi için çalışma", "militan eylemlere itme", "hız kazandırma" gibi sözler doludur. Kongre kararları bizi topyekun bir taarruza çağırıyor.

Zaten gözümüzle de görüyoruz. Her alanda yırtıcı, daha saldırgan bir çalışma gerekiyor. Nerede bir legal olanak, nerede bir hoşnutsuzluk, nerede devrimin yolunu bulandırmaya çalışan yanlış bir görüş, nerede bir grev, bir eylem, hatta eylem potansiyeli, yaşam komünisti orada arıyor. Bu taarruz değil de nedir?

Yaşam ve kongre kararlarımız bizi topyekun ve her alanda taarruza çağırıyor. Özveri taarruzu da bu alanlardan biridir, taarruz içinde taarruzdur. Bu nedenle de Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi, bu yıl özveri taarruzu üstün başarıyla tamamlanmak zorundadır. Biz ki özveri taarruzundan da büyük bir taarruza dalmışız ve onu üstün başarıyla tamamlamaya kararlıyız, özveri taarruzunu üstün başarıyla tamamlamak hiç zor olmayacak!



9. Özveri Taarruzu'nda üstün başarının, sürdürdüğümüz savaş hazırlığında kilit bir önemi var.

Haydi taarruzda üstün başarıya

Aliye P. Atılgan

9. Özveri Taarruzu'nu yaşıyoruz. Hepsi bir öncekinden örgütlü, hepsi bir öncekinin hedeflerini eskiten 9 başarılı özveri taarruzu. Dile kolay! Böyle bir örgütün üyesi olmak insana onur vermez de ne verir!

Bundan 9 yıl önce, 1977 yazında yaptığımız ilk özveri taarruzundaki hedefimiz, bugünkü ölçülerimize göre çok küçük bir hedefti. 1984 yılındaki hedefimizin ancak yüzde 10'uydu. Ama bizler için, hiçbir özveri taarruzu 1977 taarruzu kadar *güç* geçmemiştir.

Neyi, ne için yapacağımızı çok iyi biliyorduk. Özverinin devrimi başarmanın, komünizmi kurmanın en temel taşlarından biri olduğunu çok iyi kavramıştık. Ama kafamızın pek açık olmadığı konu, "nasıl yapacağımız"dı.

İlk özveri taarruzunda — o zamanki adı yaz taarruzuydu — birçok yoldaş yatağını yorganını yüklenip örgüte taşındı. Başka yoldaşlar evlerini birleştirdiler. Bir odada 8 kişinin yatması olağan bir manzara olmuştu. Ev sahibine (burjuvaziye!) gidecek paralar örgüte gitmeliydi!

Örgüt binamızda her akşam iki kazan yemek pişiriyorduk. Hemen herkes yemeğini örgütte yiyordu. Ama ne yemek! Taarruz boyunca yalnızca iki çeşit yemek yendi. Bir hafta kuru fasulye, bir hafta patates yemeği. Unutmadan geçmeyelim, 1977 taarruzunda yalnızca bir gün, bir üçüncü çeşit yemek yemiştik. Yemek nöbetindeki bir yoldaşımız, biraz da vitamin alalım diye, bahçeden topladığı otları patateslerin arasına katmıştı!

Taarruzun sonuna doğru hedefimizi aşabilmek için biraz lüks kaçan kurufasülyeden vazgeçmeye karar verdik. Sırf patates yemeye başladık. Altın Patates ödülü, adını, bugünlere borçludur.

Yukarıda 1977 Özveri Taarruzu için "güç geçti" demiştik. Ama hemen belirtelim en zevkli, en coşkulu geçen taarruzların da başlarında 1977 gelir. Okula yeni başlayan çocukların heyecanı gibi.

1977 taarruzunun sonunda hedefimizi yüzde 36 aştık. Bu, büyük bir başarıydı. Ama bugünün gözlükleriyle bakarsak, bunca açlığa, bunca didinmeye, bunca özveriye rağmen toplayabildiğimiz miktar, 1984'tekinin yüzde 14'ü kadardı.

1977 ilk tecrübemizdi. 1978'de gözlerimizi zaten pek düşük olan kiralarımızdan başka alanlara çevirmeye başladık. Yayın satışlarına, bağış toplamaya hız verdik. Böylece hem görüşlerimizi daha geniş yığınlara ulaştırıyor, hem onları özveri taarruzuna katıyor, hem de örgütümüze daha fazla maddi kaynak aktarıyorduk.

1977'de, o zamanlar aynı parti çatısı altında çalıştığımız menşevikler, özveri taarruzu yapacağımızı duyunca "aman insanları kaçırırsınız" demişlerdi.

Gerçekten de özveri taarruzları örgütümüzden "bazı" insanları kaçırmıştır. Ama bu "kaçış"lardan biz öyle memnunuz ki! Yalnızca bu tür küçük burjuvaları örgütten "kaçırmak" için bile özveri taarruzu yapmaya değer.

Öte yandan, bağış toplamak, yayın satmak için fabrika fabrika, ev ev dolaşmaya başlamamızla birlikte menşeviklerin ne kadar yalancı olduğunu bir kez daha anladık. İnsanlar bizden kaçmak şöyle dursun, bize hayranlık duyuyorlardı. Bugün, Londra'daki fabrikalarda, emekçi mahallelerinde özveri taarruzuna her yıl katkıda bulunmayı görev bilen nice sempatizanımız vardır. Hem de çeşitli uluslardan.

Ayrıca, bugün örgütümüzün işlerini yüklenmiş götüren birçok yoldaşımız, özveri taarruzlarında, kendilerinden devrim için özveri istediğimiz dünkü, fabrikadaki, lokantadaki, okuldaki "taarruz ilişkilerimiz"in ta kendisidir.

Oportünistlerin hiç sevmedikleri bir söz özveriyse öbürü de taarruzdur. Taarruz kelimesinden devrimi, devrimin sıcak, ateşli günlerini çağrıştırıyor olsalar gerek, bu sözü hiç sevmezler. En iyi niyetlisi, bir kaşını kaldırıp "neye taarruz ediyorsunuz" der. Oysa *taarruz* sözü yaptığımız işe ne güzel uyuyor!

Savaş var, taarruz var. Komünist partisi için burjuvaziye karşı savaş, barışçıl dönemde de, devrimci durumda da, gericilik döneminde de, her dönemde, her an sürer. Ama taarruz başka birşeydir. Taarruz tüm güçlerini toplayıp düşmana karşı, yenmek amacıyla giriştiğin bir eylemdir. Bir komünist için özveri, varlığının önkoşuludur. Bu kapitalist dünyada, hele hele Türkiye gibi cehennem bir ülkede yalnızca komünistim demek bile büyük bir özveridir.



Ama özveri *taarruzu*, komünistin özverisini yoğunlaştırdığı, kendindeki ve dış dünyadaki tüm "burjuva unsurlara" karşı yalnız savaşıma değil taarruza geçtiği, tüm yeteneklerini, tüm yaratıcılığını, emeğini komünizm davasına seferber ettiği bir dönemdir.

Bu bir okuldur. Yarın edindiğimiz bu deneyimlerle en büyük özveriyi, devrimi gerçekleştireceğiz. Bolşeviklerden "kopya" ettiğimiz bu geleneği, tıpkı Bolşevikler gibi komünizm kuruculuğunda kullanacağız. Bugün, geleceği düşünürsek, özveri taarruzlarımız her açıdan pek sınırlıdır. Yarın bu gelenek yığınlara mal olduğunda dünyayı değiştireceğiz. Oportünist bir kafa özveri taaruzunun anlamını ve zorunluluğunu anlayamaz. Çünkü onların dünyayı değiştirmek gibi bir sorunları yoktur!

Bilinçle, neşeyle — belki biraz karnımız aç olarak — gerçekleştirmekte olduğumuz 9. Özveri Taarruzu'nun, oportünistlerin hiç hoşlanmadıkları taarruz kavramıyla bir başka yönden de ilişkisi var.

Bundan bir yıl kadar önce, Türkiye'de faşizmin çözüldüğünü, bugünkü otoriter eğilimli gerici rejimin de hızla çözülmekte olduğunu söylemiştik. Ve Yürükoğlu yoldaşımızın bu sözleri ettiği gün — 10 Eylül — 8. Özveri Taarruzu'nun da başlangıç günüydü. O günden sonra başımıza neler gelmedi! Küçücük burjuvalarımız "Türkiye'de faşizm çözülmemiştir" diye ayağa kalktılar. Böylece özveri taarruzu yükümlülüklerini de yerine getirmekten "kurtulmuş" oldular. Onlar komünizmden "kurtuldu", biz ise, bir haftada, onların yükümlülüklerinin tümünü, yalnızca Londra'daki özveri taarruzu toplantısında toplayıp bu "kurtuluşu" kutladık.

Türkiye'de yeni ve çok daha güçlü bir devrimci dalganın yaklaşmakta olduğu günlerde, partimizin yeniden doğuşu olan 5(1). Kongremizi gerçekleştirdik. Yeni dönemdeki yeni görevleri pırıl pırıl bir açıklıkla saptadık. Kolları sıvadık, savaşa hazırlık dönemine girdik. Bu savaşa hazırlık döneminde Türkiye'deki yoldaşlarımızın ana görevi yığınları kazanmak, Türkiye dışındaki örgütlerimizin ana görevi örgütleri savaş hazırlığı ortamına sokmaktır. Amacımız, durdurulmaz bir dalga gibi yaklaşan yeni kabarış döneminde komünizmi gerçek bir alternatif yapmaktır.

Türkiye'de olup biten herşey yeni bir devrimci dalganın yaklaşmakta olduğunu gösteriyor. Bu devrimci dalgayı bir taarruzla, devrimle noktalamak, cefakar Türkiye halkını çiçek çiçek açacak bir proleter devrimine ulaştırmak için 9. Özveri Taarruzu'nda göstereceğimiz "üstün başarı", önümüzdeki görevler düşünüldüğünde belki pek küçük ama *kilit* bir başarı olacaktır. Haydi, taarruzla noktalanacak savaş hazırlığında taarruza! 9. Özveri Taarruzu'nun üstün başarısına!

9. Özveri Taarruzu'nu Türkiye'de olanakların hızla artmakta olduğu bir ortamda gerçekleştiriyoruz.

Bu taarruzun bambaşka bir önemi var

Feride Çelik

Bu yıl yaşamakta olduğumuz 9. Özveri Taarruzu'nun bizim için bambaşka bir önemi var. Her taarruz, ülkenin içinde bulunduğu koşullara, örgütün durumuna bağlı olarak bir diğerinden farklı, bambaşka özelliklere sahiptir. Ancak bize öyle geliyor ki bu yılki taarruzun burjuvaziye ve oportünizme karşı savaşta hepsinden daha özel bir önemi vardır. Bunu iyi kavrayıp, sınavı başarılı vermek bizim için zor olmayacaktır.

Ülkemizin içinde yaşadığı koşullar açısından bakacak olursak, bu içinde yaşadığımız ortamı iyi değerlendirip, ortamın bizden istediği görevleri, büyük bir özveri ile yerine getirirsek hava devrimden yana dönecektir. Faşizm çözüldü, otoriter eğilimli gerici rejim de hızla çözülüyor. Olanaklarımız artıyor. Halkın öfkesini doğru kanala akıtmak, bunun için var gücümüzle yığınları kazanmak görevi önümüzde apaçık duruyor.

Görevlerimiz her zaman netti, açıktı, fakat bu kez hem görevler büyük önem taşıyor, hem de bir kavgaya, görevlere dalarken "TKP, TKP-*İşçinin Sesi*'dir" diyebilmenin gururunu ve sorumluluğunu taşıyoruz. Gerçekten bu taarruz partimiz açısından farklı bir taarruzdur. Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi, kabuk değiştirip, 5. Kongre ile yeniden doğan, yeni tüzüğü, programı ve savaş yolumuzu aydınlatan kongre kararları olan, bunları hayata geçirmek için var gücüyle çalışan bir parti olarak bu yıl taarruza geçtik.

Partimiz kadroları ve sempatizanları için özveri taarruzları bir okuldur. Her yeni taarruzla yeni bir adım atar, her yıl bir öncekinden daha fazla hedef koyar ve o hedefi gerçekleştirmek için, sınavı başarıyla vermek için bir yarış içine gireriz. Her taarruzdaki belli başlı görevlerimizi geneliyle şöyle sıralayabiliriz:

— Kararlı, bireyci yönlerinden arınmış, kendine güvenen kadrolar, örnek komünistler olma yönünde ilerlemek.

— Partiye yeni kadrolar ve sempatizanlar kazanmak, yeni birçok yığın ilişkisi kurmak.

— Maddi özverinin önemini anlamak ve partiye maddi destek sağlamak. Bu maddi desteği geniş yığınlarla ilişki kurarak sağlamak, böylece aynı zamanda daha geniş yığınların sınıf savaşımıyla tanışmalarını sağlamak.

Dönemlere ve çalışma alanlarına göre görevlerin bazıları diğerlerinden öne çıkar. Buna birçok örnek verilebilir. Bugün için bakarsak, Türkiye'de çalışma yapan yoldaşlar için öne çıkan görev yığınları kazanmakken (diğer hedefleri atlamadan), yurtdışında çalışma yapan yoldaşlar için öne çıkan (yine diğer hedefleri atlamadan) maddi özveridir.

Yürükoğlu yoldaşımızın 65. yıl konuşmasından aldığımız mesaja göre, yurt dışındaki parti örgütlerimiz örgütü savaşa hazırlama ortamına girmelidirler, Türkiye'ye ne verebiliriz sorusunu çalışmalarda sürekli sormalıdırlar. Biz de Türkiye'ye en çok katkıyı yapacak yolları bulmalı ve bu yolları taarruz sonrasında da kalıcılaştırmaya çalışmalıyız. Üstelik bunu aynı zamanda geniş yığın desteği sağlayarak yapmalıyız.

9. Özveri Taarruzu'na geçmiş taarruzlardan çok daha güçlü girdik. Bize düşen ve düşecek olan görevleri, sorumlulukları yerine getireceğimize inanıyoruz. Bunun bilinci ve onuruyla daha da güçleneceğiz.

Yine doğru ve parti üzerine

Yürükoğlu yoldaşımız, 65. yıl konuşmasında, çözülmeyi denetlemek için gericiliğin başvurduğu önlemlerden birinin de burjuva sosyalizmine özgürlük tanımak olduğunu söyledi. Bu burjuva sosyalist çevrenin, gericilikten aldığı icazetle Marksizmin parti fikrine düşmanlık yaydığını, en bayat, en soysuz fikirleri yeni sentezler diye öne sürdüğünü ve gençliği Markizm-Leninizm yolundan uzaklaştırmaya çalıştığını belirtti. Gerçekten de bu doğrultuda yoğun bir legal propaganda vardır. Bu nedenle biz "eski" doğrularımızı kısaca bir yineleyelim dedik.

Çağımızı belirleyen emek-sermaye çelişkisi, günümüz devrimlerinde proletaryanın öncü rolünü iyice açığa çıkarıyor, devrimlerin sosyalizme geliştirilmesi gereğini dayatıyor. Bu nedenle, bugün devrimden yana ağzını açan herkes ister istemez proletaryadan ve onun öncülüğünden söz etmek zorunda kalıyor. Ama her devrim diyen proleteryanın çıkarlarını temsil etmiyor. Kimileri proleteryanın gölgesinden gidiyor görünüyor ama gerçekte onun bağımsız hareketini çiğnemeye çalışıyorlar.

Bunlar, proletarya kendisi için sınıf olup iktidar mücadelesine atıldığından beri, bu çabayı yoğunlaştırdılar. Proletaryadan, onun hegemonyasından, disiplininden ve proletarya diktatörlüğünden sınıfsal yapıları nedeniyle korkan bu unsurlar proletaryanın kendi sınıf örgütünde örgütlenmemesi, burjuvazinin peşinden sürüklenmesi için ellerinden geleni yaptılar. Proletaryanın iktidarı almada tek silahı olan komünist ideolojisi ve partisine karşı savaşarak onu silahsızlandırmaya çalıştılar. Lenin'i unutturmaya çalışmak, bu çabanın bir parçası olageldi. Bu çaba sürüyor.

Oysa Lenin, emperyalist burjuvazinin modern-merkezi devletine karşı savaşta yeni tip parti anlayışını geliştirmiş, burjuva devletin yerini alacak proleterya diktatörlüğünü teorik olarak açıklamakla kalmamış, pratikte uygulamıştır.

Rus devriminin kendisi, dünya proleterlerine şunu göstermiştir ki, proletarya başarılı olabilmek için Leninizmin ilkelerini rehber edinmelidir. Sözümona Lenin'i yadsımıyor görünüp, ama onun sadece Rusya'ya özgü olduğunu söyleyerek, Leninizmin evrenselliğini yadsıyanları Lenin kendisi yanıtlıyor:

"Bugün artık önemli bir uluslararası deneyime sahip bulunmaktayız. Bu deneyim bize açıkça göstermektedir ki, bizim devrimimizin bazı temel çizgilerinin, yerel değil, özellikle ulusal değil, *uluslararası nitelikte bir önemi vardır.* Ve ben, burada, sözcüğün geniş anlamıyla uluslararası öneminden söz ediyorum: *Bütün ülkeleri etkilemesi anlamında uluslararası önemi olan*, devrimimizin yalnızca bazı özellikleri değil, devrimimizin bütün temel özellikleridir ve üstelik birçok ikincil özellikleridir." (Lenin, *"Sol" Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı*, Sol Yayınları, s.7)(abç)

Lenin önderliğinde gerçekleşen Bolşevik devriminden çıkan dersler kanıtlıyor ki, proletarya, gücünü alabildiğine merkezileştirmiş modern burjuva devletine karşı savaşta, örgütlenmesini merkezileştirmek ve doğru ideoloji temelinde yükselen çelik disiplini sağlamak zorundadır. Lenin bu konuda şöyle diyor:

"Rusya'da başarılı proletarya diktatörlüğünün deneyimi, düşünme yeteneğinde olmayan ya da soruna eğilme fırsatı bulamamış olanlara bile, proletaryanın mutlak merkeziyetçiliği ve sert disiplininin, burjuvazi üzerindeki zaferin temel bir koşulu olduğunu açıkça göstermiştir." *(Agy,* s.12)

Şimdi de komünist partisini, çelik parti disiplinini yadsımanın ne anlama geldiğini gene Lenin'den okuyalım:

"...Bu proletaryayı *burjuvazinin yararına* olarak silahsızlandırmakla aynı şeydir. Bu küçük burjuvazinin, dağınıklık gibi, kararsızlık gibi, direnme gücü eksikliği gibi, birlik olmada, ortak çabada yeteneksizlik gibi yanlışlıklarını benimsemekten başka birşey değildir. O yanlışlar ki, azıcık kışkırtılırlarsa, proletaryanın her türlü hareketini mahva götürürler. Komünizm açısından parti ilkesini yadsımak, (Almanya'da) kapitalizmin iflasının öngünlerinden, komünizmin en aşağı, ya da orta evresine değil, üst evrelerine sıçramak demektir." *(Agy,* s.39)

Kapitalizmin ağır sömürü ve baskısı sonucu, küçük burjuvazi yıkıma uğramakta, devrimcileşebilmektedir. Ama sınıfsal özelliği sonucu örgütlü, tutarlı, kararlı ve disiplinli bir tutum benimseyememektedir. Ülkemizde bunun örneğini çok somut görebiliyoruz. Bu kesimden gelen *örgütlenme* çağrısı bile *örgütsüzlüğü kalıcılaştırma* anlamı taşıyor. Aranan "yeni parti" modellerinin, merkeziyetçilikten, disiplinden kaçıştan başka bir anlamı, sonucu yoktur.

Küçük burjuvalar denizi olan ülkemizde, komünist ideolojimizin arılığını korumak ve komünist partisini yükseltmek çok daha büyük önem taşıyor. Aynı neden, oportünizme karşı savaşı daha da hızlandırıp, onu proletarya hareketinden söküp atma gereğini bir kez daha dayatıyor.

Türkiye işçi sınıfının partisine en çok ihtiyaç duyduğu bugün partimizi güçlendirmek, yığınlarla bağlanmak temel görevimizdir. Türkiye'nin ihtiyacı partidir.

Selma Soydemir, Hollanda

En onurlu yol açık savaşımdır

Resmi parti yönetimi ve yandaşları ile, partinin bugünkü durumuna karşı olan muhalefet arasında Avrupa'da bir süredir gelişen ayrılık, Belçika'da çeşitli olaylar biçiminde patlak verdi.

Belçika'da Türkiyeli İşçiler Birliği'nde yönetimde olan bazı kişilerin, muhalefet yandaşlarını karalamaya, örgütten atmaya vb. kalkışması üzerine, çoğunluğun katıldığı bir olağanüstü kongreyle o kişiler örgütten atıldılar. Bunun üzerine atılanlar, merkezden aldıkları güçle, her türlü sahtekarlığa başvurdular, muhalefeti silahla tehdit etmeye başladılar. 5 Ekim'de, başka ülkelerden getirdikleri adamlar ile yeni bir "kongre" toplayacaklarını duyurdular. Aşağıda, BTİB'in olağanüstü kongresinde seçilen Genel Yönetim Kurulu'nun, 5 Ekim'deki sahte "kongre" toplanmadan önce yayınladığı "Provokasyonu durduralım" başlıklı açıklamayı aynen basıyoruz.

Resmi parti içindeki muhalefet, 1970'lerden bu yana partide önemli rol oynamış kadronun önemli bir çoğunluğunu, ayrıca çok sayıda partiliyi kapsamaktadır. Ancak bu muhalefet, açık, dürüst, onurlu ve fikirler temelinde bir kavgayı göze alamadığı ya da almadığı için kendi gerçek gücünün de farkında değildir. Gerçekte, hem Avrupa'da, hem Türkiye'de sandığından çok daha geniş bir güce sahiptir.

Bu muhalefetin görüşleri, tutumları *İşçinin Sesi*'nden farklıdır. Sorun, onları *İşçinin Sesi*'ne katılmaya çağırmak değildir. Sorun, onların açık savaşım yolunu seçerek, resmi yönetimin bilinen ayak oyunları arasında çürümeyi reddetmeleridir. Açık, dürüst, onurlu ve fikirler temelinde bir siyasal savaşım, hem bu muhalefete kendi gücünü gösterecektir, hem de şu anda nerede durduğu pek belirgin olmayan bu muhalefetin siyasal platformunu belirginleştirecektir.

29 Eylül 1985

Belçika'daki Türkiyeli
İşçiler Birliği
74, Av. Clemenceau
1070 Bruxelles

Açıklama

Provokasyonu durduralım!

Örgütümüz Belçika'daki Türkiyeli İşçiler Birliği BTİP tehlikeli bir provokasyonu kamuoyuna, anti-faşist güçlere acillikle açıklamayı görev biliyor. *Örgütümüz, tasfiyeci bir ekibin silahlı baskın tehdidiyle karşı karşıyadır!* Vahim ve acı sonuçlar doğurabilecek nitelikte olan ve her yanıyla Türkiye'de faşist rejime, Belçika'da ırkçı ve gerici güçlere hizmet edecek olan bu provokasyonu engellemek, her ilericinin, demokratın, dürüst her insanın, halkına karşı sorumluluk duyan herkesin namus borcudur.

Siyasi bir partinin adını karanlık amaçlarına alet ederek ve giriştiği sorumsuzluklarıyla bu partiye Belçika'da büyük zararlar veren birkaç kişilik tasfiyeci ekip örgütümüzü 2 yıldan beri baş hedefi seçmiştir. BTİB'i, örgütümüzün yönetici ve militanlarını söz konusu partinin karşıtlarıymış gibi göstermek için tasfiyecilik her türlü yalana, entrikaya başvurmaktadır. İhbarcı yöntemler dahil, her türlü alçaklık kullanılmaktadır. Ayak oyunlarıyla, entrika ve dedikoduyla örgütümüzü ele geçirip, tasfiyeci amaçlara kullanmak isteyen bu ekibin planları bilinçli işçilerin uyanıklığı sayesinde her defasında iflas etmişti. Örgütümüz tasfiyeciliğin Belçika'ya yeni gönderdiği uzantılarını doğru yola getirmek için her türlü esnekliği, çabayı göstermiş, bugün de göstermektedir. Ancak, tasfiyeciliğin Belçika dışındaki başları, ayak oyunlarının boşa çıkması karşısında girdikleri yanlış yoldan döneceklerine, son hızla uçuruma gitmektedirler.

Kimliklerini gerektiğinde açıklayacağımız tasfiyeciliğin 2 elebaşısı geçtiğimiz hafta Belçika'ya gelerek son derece tehlikeli ve sorumsuz bir provokasyon düzenlemişlerdir. Tasfiyecilik artık örgütümüzü *silahla tehdit etmektedir.* Tasfiyeciler 5 Ekim Cumartesi günü, Avrupa'nın diğer ülkelerinden de insan getirerek, BTİB'le hiçbir ilişkisi olmayan unsurlarla BTİB genel merkezinde sözde kongre yapma maskesi altında örgütümüzü basma kararı almışlardır. Hayattan umutlarını kesmiş lümpen unsurları da kışkırtarak tehlikeli bir girişim başlatmışlardır. Tasfiyecilik açıkça şöyle demektedir: "biz ya bir örgütü ele geçiririz, ya da her yöntemi kullanarak yok ederiz."

13 yıldır mücadele eden BTİB'i şimdiye kadar faşistler gericiler yok etmeye çalıştı. Başaramadı. Faşizmin yapamadığını, bugün tasfiyeciler üstleniyor! Tasfiyecilik eğer silahlı saldırılarla, zorbalıkla, tehditle BTİB'i yıkabileceğini sanıyorsa aldanıyor. Örgütümüz, büyük fedakarlıklarla, emekle kazandığı konumlardan bir adım taviz vermeyecektir! BTİB'li işçiler yürüttükleri haklı mücadelede her fedakarlığı göze almıştır ve provokasyona papuç bırakmayacaktır! Bilinçli işçiler örgütleri BTİB'i ne pahasına olursa olsun kararlılıkla koruyacaktır!

Bu provokasyonun örgütleyicisi tasfiyecileri yine de bir kez daha uyarmayı görev biliyoruz: BTİB'e yapılacak saldırının vahim sonuçlarının sorumluları bu provokasyonu düzenleyenler, lumpen unsurları silahlı saldırıya kışkırtanlardır.

— Örgütümüze karşı yapılacak olan bir saldırı burjuva basını ve faşist rejim tarafından kullanılacağı kesindir. Tasfiyecilik, bu provokasyonun faşizme ettiğini bilmiyor mu?

— BTİB'e karşı yönelen bir saldırının acı sonuçları, yakında Genel Seçimlerin yapılacağı Belçika'da ırkçı ve gerici güçlere malzeme verecektir.

— İlericiler arasında çıkan sorunların zorbalıkla çözülebileceği nerede görülmüştür? Düne kadar bu yöntemlere karşı çıkıyor görünen tasfiyeciliğin, bugün açıkça saldırıyı hazırlaması işçi hareketinin ne kadar ilkesiz, sorumsuz ve ikiyüzlü bir kafa yapısıyla karşı karşıya kaldığını gösteriyor.

Tasfiyeciliğin, adını kullanarak büyük zararlar verdikleri partiden sağduyulu dostlara sesleniyoruz! Provokasyonu engelleme olanağınız vardır! Bu yöntemlerle hiçbir sorunun çözülemeyeceğini, tersine artacağını biliyorsunuz! Bu provokasyon en başta size, hepimize zarar verecektir, ama aynı zamanda işçi hareketine, anti-faşist güçlere zarar verecektir. Provokasyonun önünü kesin! Bizler birlik yolunda her fedakarlığı, esnekliği göstermeye dün olduğu gibi bugün de hazırız.

Bütün anti-faşist güçlere sesleniyoruz:

Dostlar,

Anti-faşist harekete büyük zararlar verecek olan bu provokasyona karşı çıkın! Örgütümüzü soyutlamaya, yıkmaya çalışanlara izin vermeyin! Şunu bilmelisiniz ki BTİB şimdiye kadar oluğu gibi, bundan sonra da son derece sorumlu, titiz ve soğukkanlı davranacaktır. Fakat herşey bize bağlı değildir. Ve mücadeleye devam etmek isteyen her örgüt gibi BTİB de her türlü fedakarlığı göze almıştır.

Bütün anti-faşist güçleri BTİB'le dayanışmaya davet ediyoruz. Örgütümüze karşı yönelen saldırıyı protesto etmeye çağırıyoruz!

Yaşasın anti-faşist güçlerin birliği!

Provokasyonu durduralım!

BTİB Genel Yönetim Kurulu



Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

5(1). Kongre'nin yolundan komünist partisiyle silahlan!
Yıl:11, Sayı:292, 7 Ekim 1985

Şili'de faşizmin çözülüşü

K. Açıkalın

Bilindiği gibi, 11 Eylül 1973'de Şili'de ordu darbesiyle karşı-devrimci faşist güçler iktidara geldiler.

Şili'deki karşı-devrimin başarılı olma nedenlerine burada girmeyeceğiz. Bu konu *İşçinin Sesi*'nin 22 Eylül 1980 tarihli 139. sayısındaki Çek-Al'da geniş ve kapsamlı olarak açıklığa kavuşturuluyor. Bizim asıl olarak ilgilendiğimiz ve kısaca üzerinde durmak istediğimiz şu sorulardır:

1. Şili'de faşizm çözülmüş müdür?
2. Çözülmüşse bu süreç nasıl gelişmiştir?

1973-1978

Faşizm devrimi yenilgiye uğrattıktan sonra Şili'de gerici bir stabilizasyon dönemi başladı. Bu dönem içinde tüm partiler, sendika ve örgütler kapatıldı. Yaklaşık 100.000 kişi tutuklandı, binlerce devrimci öldürüldü ya da kayboldu. Şili Katolik Kilisesiyle yakından bağlı bir örgütün verdiği bilgiye göre öldürülen devrimcilerin sayısı 15 bin-40 bin arasındadır. Yaklaşık bir milyon Şilili yurt dışına çıkmak zorunda kaldı. Ülkede hiçbir muhalefet 1976-1978'e kadar pek kafasını kaldıramadı.

Darbeden sonra siyasal olarak uluslararası arenada soyutlanmasına rağmen cuntaya emperyalizmin ekonomik desteği arttı. Şili'den kaçan sermaye darbeden sonra geri gelmeye başladı. Allende döneminde kamulaştırılmış endüstriler, özellikle bakır madenleri, kısa sürede özel sektöre geri devredildi.

Cunta bakanlık sayısını azalttı. Yine cuntanın kararları doğrultusunda devlet memurlarının sayısı %20 azaltıldı, 100.000 memur işten atıldı. Ordudaki asker sayısı ise 60.000'den 92.000'e çıkartıldı.

Siyasal tutuklular 1980'e kadar askeri mahkemede yargılandılar. 1978'e kadar ülkede "savaş hali" vardı. Gece sokağa çıkma yasağı sürdü. 1978'den sonra "olağanüstü hale" geçildi.

Darbeden sonra belediye başkanları atama yoluyla işbaşına geldi. Belediye meclisi seçimle değil atama yoluyla oluşturuldu. Belediyeler kent valisine, kent valisi bölge valisine bağlandı. Antifaşist tüm basın-yayın yasaklandı. Yalnızca kilise yayınlarına izin verildi. Bir de darbeye baştan destek veren ama sonraları muhalefete geçen Hıristiyan Demokrat Partisi'nin haftalık dergisine izin verildi.

1976 yılına kadar sendikal örgütlenme tümüyle yasaktı. 1976'da 10 endüstri sektöründe sendika kurma girişimi oldu. Bu girişim sonucunda, Amerika'daki AFL-CIO adlı sağcı sendikanın da gönülden desteklediği İşçilerin Demokratik Birliği adı altında bir örgüt kuruldu. Ayrıca cunta Şilili İşçiler Sendikası adında bir sendika kurdurdu. Ancak bu sendika, cunta yanlısı olmasına rağmen 1979'da çıkan iş yasalarına karşı çıkmak zorunda kaldı.

Bütün bunlardan da anlaşıldığı gibi, 1976'da yığınlar arasında homurtular, bunun üzerine burjuva muhalefet de başını kaldırmaya başlamıştı. Önce cuntayı destekleyen Hıristiyan Demokratlar, yavaştan muhalefete geçtiler. Bu nedenle 1977'de, cuntayı destekleyen bu partinin de çalışmaları yasaklandı.

Şili hakkında genel bilgi

Nüfusu: 11.3 milyon (1981)
Çalışabilir nüfus: 3.7 milyon
Endüstri: GSMH 18 milyar dolar (1980)
Tarım: GSMH'nin %7'si
İmalat Sanayii: GSMH'nin %20'si
Madencilik: Bakır dünyada birinci sırada.
Ordu:
1973: 62.000
1981: 92.000

İşsizlik:

1982	%35
1983	%36-37

Enflasyon:

1979	%39
1980	%35
1981	%19
1982	%9
1983	%27
1984	%20

Dış borç: 20 milyar dolar. İhracatın yarısı kredi ödemelerinin faizine gidiyor.

1978-1982

Temmuz 1978'de cuntanın bir üyesi, Hava Kuvvetleri Komutanı Leigh istifa etti. Neden olarak sivil burjuva siyasetçilerine karşı artan baskıları ileri sürdü. Onunla beraber Hava Kuvvetleri'nin tüm generalleri de istifa ettiler.

Aynı sıralarda Pinochet kendine bir yasal kılıf sağlamak için referanduma gitti. Devlet başkanı olarak ona "evet" diyenlerin oranı %75 oldu. Bunun ne kadar çarpık bir sonuç olduğunu şu çok güzel gösteriyor: Referandumda evet diyenlerin oranı açıklandı ama referanduma katılanların toplam sayısı hiçbir zaman resmi olarak açıklanmadı!

Yine bu sıralarda Pinochet yeni anayasanın 1980'de referanduma sunulacağını ilan etti.

Şili'deki eski anayasa 1925'ten beri yürürlükteydi. Cuntanın bu anayasa yürürlükteyken 1980'e kadar 7 yıl idare etmesi "faşist anayasa" savunucularını herhalde biraz hayrete düşürür.

1978-80 arası yeni anayasanın hazırlanma süreci oldu. Yeni anayasa 120 asıl ve 29 geçici maddeden oluşuyordu. Bu anayasayla devlet başkanının yetkileri arttırıldı. Devlet başkanı gerekli gördüğü zaman "savaş hali" veya "olağanüstü hal" ilan edebilecek, diğer yönetim organlarına danışmadan bazı yasalar çıkarabilecek, senato üyelerinin bir bölümünü veto edebilecekti.

Anayasaya göre Pinochet 1989'a kadar devlet başkanı kalacak ve bu yıla kadar Kongre (ABD parlamentosu gibi) seçimleri yapılmayacak. 1989'da ordu yeniden bir devlet başkanı adayı ortaya koyacak. Bu halk oylamasına sunulacak. Bu aday reddedilirse, yeniden devlet başkanlığı seçimleri yapılacak.

Şili devletinin yeni anayasadan sonra, 1982'deki örgütlenmesinin bir bölümü şema olarak verilmiştir.

Anayasa referandumunda "evet" oyu %60 civarında oldu. Anayasa 1981'in başından itibaren yürürlüğe girdi.

1978'de kurulan sol bir sendika (Ulusal Sendika Koordinatörlüğü) 1981 yılında ilk olarak ücretlerin arttırılması ve sendikaların serbest çalışması için hükümete başvurdu. Bunun üzerine sendikanın tüm yöneticileri tutuklandı. 1982 yılına gelindiğinde bu sendika, işçi sınıfı içindeki en büyük sendika olmuştu.

Yine 1978'de genel sendika seçimleri hükümet adaylarının büyük bir yenilgisiyle sonuçlandı. Aralık 1979'da yapılan bir ankete göre seçilen sendika liderlerinin %60'ının Sosyalist veya Komünist Partileriyle ilişkide olduğu, %35'inin ise Hıristiyan Demokrat Partili olduğu öne sürülüyor.

Hıristiyan Demokratların dergisi 1980'de ana burjuva muhalefet odağı oldu ve 50 bin tiraja ulaştı. 1981'de yapılan baro, odalar birliği gibi meslek örgütlerinin başkanlık seçimlerini muhalefet adayları kazandılar. Nisan 1981'de ilk kez yapılan üniversite öğrenci temsilciliği seçimlerini de cuntaya karşı olan adaylar oyların %60'ını alarak kazandılar.

1980 yılına kadar cuntanın işleri pek fena gitmiyordu. Ama 1980'den itibaren

ekonomik alandaki göreceli düzelme yerini krize bıraktı. 1980 yılında üretim artışı %8 iken, 1981'de üretimde düşüş başladı. İşsizlik ise hızla artmaya devam etti. Kapitalizmin 1980'lerdeki uluslararası krizi Şili ekonomisini de çökertmeye başladı. Dünya bakır fiyatları düştü. Devlet eliyle kurtarma operasyonları yapıldı. Öyle ki bankalar neredeyse tümden devletin elinde toplandı.

1983

1983'e gelindiğinde gerçek işçi ücretleri bir önceki yıla göre %17 düşmüştü. Toplam işgücünün %30'u işsizdi. Dış borçlar 20 milyar dolardı. İhracat gelirlerinin yarısı kredi faizini ödemeye gidiyordu.

Mart 1983'de 1973'den beri ilk yürüyüş düzenlendi. Eylemin adı, "açlığa karşı yürüyüş"tü. 250 kişi tutuklandı.

11 Mayıs'ta Bakır İşçileri Sendikası'nın başını çektiği yürüyüşe 150.000 kişi katıldı. Mitingde tek konuşmayı 30 yaşındaki sendika başkanı yaptı. Konuşmasında Pinochet'yi istifaya çağırdı ve üç ay içinde greve gidileceğini söyledi. Mitingden sonra polisle çatışma çıktı. Sokaklarda barikatlar kuruldu.

Haziranda bakır işçilerinin öncülüğünde bu kez daha büyük gösteriler oldu. Göstericiler işe gitmediler, sokakları işgal ettiler, tencereleri birbirine vurarak büyük bir gürültü çıkardılar. 4 kişi öldürüldü ve 600 kişi tutuklandı. Tutuklananlar arasında Bakır İşçileri Sendikası lideri Rodolfo Sequel de vardı. Sendika başkanının tutuklanması üzerine işçiler bir bakır madeninde greve gittiler. Greve gidenler işten atıldı. Bunun üzerine sendika iki bakır madeninde daha greve gitti. Bölgede sıkıyönetim ilan edildi. Çatışmalar oldu.

1983 yılı içinde her ay gösteriler oluyordu. Pinochet 1980 Anayasası'na böyle durumlarda kullanabileceği maddeler koymuştu. Ama Pinochet bunlara hemen başvurmadı. Hatta rejim birbiri ardından gelen yığın eylemleriyle sarsılırken hükümet, devlet başkanına olağanüstü yetkiler veren 24. maddeye başvurmayacağına resmen söz verdi.

Bu açıklamanın yapıldığı 11 Ağustos 1983 protesto gününün arifesinde sıkıyönetimin kaldırıldığı ve yurt dışındaki 5 bin siyasal mültecinin ülkeye serbestçe geri dönebileceği de duyuruldu. Pinochet'nin protesto gününden önceki bir başka siyasal manevrası da sağcı sivil siyasetçi Sergio Jarpa'yı içişleri bakanlığına getirmesi oldu. Sergio Jarpa, hükümetle Demokratik İttifak (Hıristiyan Demokrat Parti, Sosyal Demokrat Parti, Radikal Parti ve sağcı sosyalistler) arasında görüşmeleri yürütmekle görevlendirildi.

Bu görüşmeler rejim karşıtı eylemlerin hızını belli ölçüde yavaşlattı. Pinochet bu görüşmelerden istediği yararı elde ettikten sonra içişleri bakanının yetkilerini azalttı.

Öte yandan, Demokratik İttifak ile hükümet arasında görüşmelerin başladığı 1983 Ağustos'unda Demokratik Halk Hareketi kuruldu. 1979'da Şili Sosyalist Partisi ikiye bölünmüştü. Asıl büyük parçayı oluşturan sağlar burjuva liberallerle vb. anlaşırken, sollar da komünistlere yakınlaşmıştı. 1983'de kurulan Demokratik Halk Hareketi, Komünist Partisi, Sol Sosyalistler ve MIR'den oluşuyordu. Bu hareketin içinde iki kanat vardı. Bir kanat görüşmeler yoluyla "demokrasiye" geçiş diyordu, diğeri ise şiddet yoluyla Pinochet'nin alaşağı edilmesinden yanaydı.

Ağustos 1983'de yapılan gösterilerde 24 kişi öldü. Bunun ardından gösteri ve toplantı yasağı kaldırıldı. Muhalefetin gösterilerine karşı hükümet yanlıları da gösteri düzenlemeye başladılar, ancak bunların pek bir etkisi olmadı.

Faşist cuntanın başa gelişinin onuncu yıldönümü olan 11 Eylül'de Şili gösterilerle çalkalandı. 4 kişi öldürüldü, 100 kişi yaralandı, 400 kişi tutuklandı. Gösterilerde işçiler, özellikle bakır işçileri en



Santiago aşevinin önünde kuyruk.

Devlet Başkanı
Devlet Başkanlık Personeli
Askeri Müfettişlik
Yüksek Mahkeme
Temyiz Mahkemeleri
Yerel Mahkemeler
Devlet Konseyi
Milli Güvenlik Konseyi
Casa Militer
Başkanlık Danışma Komitesi
Askeri Cunta
Kabine
Ulusal Planlama Bürosu
Savunma Bakanlığı
İçişleri Bakanlığı
Kara Kuvvetleri
Deniz Kuvvetleri
Hava Kuvvetleri
Karabineri
Askeri Mahkemeler
Milli İstihbarat Merkezi
Siyasi Polis
Yerel İdare
Bölge Gelişme Konseyleri
Bölgeler Bölge Valileri
İl Danışma Komiteleri
İller Valiler
Mahalle Sakinleri Kalkınma Konseyleri
Belediyeler Belediye Başkanları
Kesik çizgilerle bağlanan organlar danışma organlarıdır.

Şili'de yönetimin örgütlenmesi



Pinochet yönetimine hıncını haykıran halk yığınları faşizmi çözülmeye zorlayan ana etken oldu.

önde çarpıştılar.

6 Ekim'de 200.000 kişilik miting düzenledi. Pinochet'nin kuklası yakıldı. Polisle çatışmalar oldu.

11 Ekim'de 50.000 kişilik miting 100 tutuklama.

Yıl sonuna kadar gösterilerin ardı arkası kesilmedi.

1984

1984'de olaylar şöyle gelişti:

27 Mart — Gösteriler. 4 ölü, 400'e yakın yaralı. Sokağa çıkma yasağı ilan ediliyor. Barikatlar kuruluyor.

5-6 Nisan — PDF Genel Sekreteri (ayrıca Komünist Partisi'nin yardımcı genel sekreteri) Jaime Insunza ve bir kişi daha Şili dışına sürgüne gönderiliyor. Sosyalist Parti'den 4 kişi tutuklanıyor. 5 dergi kapatılıyor.

12 Nisan — Liberallerın düzenlediği ankete göre halkın %75'i Pinochet'nin gitmesini istiyor.

16 Nisan — Hükümetle Demokratik İttifak arasındaki görüşmeler 9 ay sonra kesiliyor. Demokratik İttifak Pinochet'yi istifaya çağırıyor ve "yoksa terörizm artar" diyor.

1 Mayıs — İlk kez legal olarak kutlanıyor ve yalnızca Santiago'da 150.000 kişi meydanlarda belgiler haykırıyor.

7 Mayıs — Pinochet yolsuzluk yaptığı iddiasıyla mahkemeye veriliyor.

Televizyon ve gazetelerde uzun süre bu konu tartışılıyor.

Olaylar hızlı gelişiyordu. Bu durumda Pinochet ve cunta yanlıları yavaş yavaş atağa kalktılar. Bu atak içinde zaman zaman direnişi bölme taktiklerini de ihmal etmediler. Örneğin, sıkı para politikası yanlısı Maliye ve Ekonomi Bakanı Carlos Caceres'e karşı 27 Mart 1984'te yapılan gösteriden sonra bakan görevden alındı. Bu taktik de meyvalarını verdi. 11 Mayıs'taki gösteriye kamyoncular, esnaf dernekleri ve çeşitli küçük burjuva örgütler katılmadılar. Ama yine de 11 Mayıs'ta büyük gösteriler oldu. 1 ölü, 22 yaralı.

Zikzaklı bir biçimde ama gelişmeler sürüyordu.

Temmuz — İki Komünist Partilinin yurtdışında sürgününü mahkeme durduruyor. Komünistler geri dönüyor ve gizleniyorlar.

Eylül

— Yurt dışındaki liderlerden 6'sı Şili'ye dönüyor.

— Demokratik İttifak ve Demokratik Halk Hareketi ortak yürüyüş düzenliyorlar.

— Pinochet faşist Nasyonal Parti'nin platformundan bir konuşma yapıyor.





Faşizm yıllarının halk arasında biriktirdiği öfke sokak gösterilerinde patlıyor.

— Santiago'da 14 bomba patlıyor. 9 ölü. Barikatlar kuruluyor. Tutuklamalar sürüyor 3 dergi kapatılıyor Duvarlar sloganlarla dolmaya başlıyor

Ekim

— Demokratik İttifak'ın ve Demokratik Halk Hareketi'nın altı yöneticisi tutuklanıyor.

— Santiago'da bombalar patlıyor. Kentin elektriği bir süre kesiliyor. Sokaklarda barıkat savaşları oluyor.

Kasım

— Gösteriler yeniden başlıyor. İki hafta içinde 15 ölü.

— Olağanüstu hal ilan edılıyor. Sokağa çıkma yasağı. Sendikalara ve evlere polis baskınları. Haberlere sansür konuluyor. 70 bomba patlıyor 6 polıs öldürülüyor.

— Hükümet başkanı istifa ediyor. Daha sonra istifasını geri alıyor.

Aralık

— Yeni gösteriler Bu aralarda Pinochet de boş durmuyor. Muhalefetin çelişkileriyle oynayarak ve baskıyı arttırarak gericiliğin atağını geliştirdi. "Gerekirse 11 Eylül 1974'ü yeniden yaparız" sözünü sık sık tekrarlar oldu.

Sıkıyönetim ve sokağa çıkma yasağı yeniden ve daha sıkı bir biçimde uygulamaya kondu. Bir önceki yıl, Pinochet 24 maddeye başvurmamaya söz vermişti. Oysa olaylar hızlanınca, kendisine geniş "ara dönem" yetkileri tanıyan 24. maddeye giderek daha çok başvurur oldu. Genış çaplı aramalar, devrimci avı ve işkenceler hız kazandı. Haziran ayında kabul edilen Antı-Terör Yasası'yla Şili gizlı polisi Mılli Haberalma Burosu'nun eylemleri yasallaştırıldı. Resmı duyurulardakı güvenlik kuvvetleri ile "teroristler" arasındaki "çatışma" edebiyatının gizli servisin düzenlediği suikastlari gizlemek için olduğu uluslararası insan hakları örgütlerince dünyaya duyuruldu. *(The Guardian Weekly*, 16 Eylül 1984).

Cunta toplumsal desteğinin çok önemli bır kesimini yitirmişti ama ordu hiyerarşısı rejime bağlılığını sürdürüyordu. Subaylar ve ordu başları, OYAK benzeri mekanızmalarla, yüksek yaşam standardı ve sosyal imtiyazlarla rejime emilmış durumdaydılar. Çok sıkı tayin ve terfi mekanızmasına rağmen yine de komuta kademesine muhalif unsurlar sızarsa gızlı servis bunları etkisizleştiriyordu. Bunların yanısıra, Arjantin generallerinin başına gelenler Şili ordusunu daha sıkı durmaya zorluyordu.

Öte yandan 1984'te Şili Komunıst Partisi'nde bazı ilgınç değişmelerin yaşandığı gözleniyordu Allende döneminde "barışçıl geçiş"in şampiyonluğunu yaptığı bilinen ŞKP, artık "ayaklanma hakkından" söz ediyordu. Bır başka gelişme de partinin "Manvel Rodrigez Yurtsever Cephesi" adıyla bir askerı kanat örgütlemesiydi. Demokratik İttifak'a girmeyip, MİR'le birlikte Demokratik Halk Hareketini oluşturduğu da akılda tutulursa, ŞKP'de olumlu değişmeler vardı.

1985

Baskılar artıyordu ama gösteriler de durmuyordu. Mart ayında ŞKP'den üç yoldaş kaçırılarak öldürüldüler. Ancak bu, Pinochet'nin beklediği sonucu vermedi. Bombalamalar, gösteriler oldu, iki polis ajanı öldürüldü.

1 Mayıs 1985'te yine büyük gösteriler oldu. Yığınların basıncıyla, bu basınçla harekete geçen burjuva muhalefetin basıncıyla, haziran ayında olağanüstü hal kaldırıldı. Bu arada süren öldürme olayları ise artık son derece yaygın ve güçlü bir tepki doğurmaya başlamıştı.

Bunun üzerine, 290. sayımızda Kamil Uçar yoldaşın yazısında da belirtildiği gibi, Pinochet, en sadık uşaklarıyla arasına kama sokacak bir adım attı. Rejimin vurucu gücü karabinerilerin ülkedeki kaçırma ve öldürme olaylarına katıldıklarını itiraf etti. Gizli haber alma örgütü CNI soruşturma yargıcı Jose Canovas'a, aralarında Şili Komünist Partisi yöneticilerinden üçünün de yeraldığı birçok kişinin öldürülmesine katılan 22 karabineri subayının isim listesini verdi. Ayrıca karabinerilerin helikopterle adam kaçırdıklarını, bunu gizlemek için de helikopter uçuş defterlerinde sahtekarlık yaptıklarını duyurdu.



Allende, Fidel Castro ile birlikte.



Faşist cuntanın katlettiği yiğit sanatçı Victor Jara.

Bu olayın ardından 5 general, 17 albay ve 7 yarbay olmak üzere toplam 29 karabineri subayı istifa ettı veya ettirildi. Bunlara cuntanın ileri gelenlerinden karabineri komutanı Cesar Mendoza da dahil.

Pinochet kendi aklınca kendine zararlı olmayacak bir alanda "geri" adım atmış ve bununla halk yığınlarının nefretini azaltabileceğini hesaplamıştır. Ancak yaşam bu hesabın tutmadığını gösterdi. Gelişmeler rejimin Şili halkının darbeleri altında bocaladığını ve kendi içinde çatırdamaya başladığını gösteriyor.

Mahkemenin açıklaması karabineriler arasında ihanete uğradıkları ve ayaklarının kaydırılmakta olduğu doğrultusunda yorumlandı ve karabineriler Pinochet'ye açıkça diş gösterdiler. Bu tür rejimlerin istikrarsızlığına ve rejimi oluşturan güçlerin birbirine güvensizliğine çok güzel bir örnek. Yıllardır yaptıkları "hizmet"in kafalarının koparılmasıyla ödüllendirilmesi korkusu karabinerileri karşı-darbe hazırlıklarına itti. Pinochet buna karşı tedbirliydi ve "bu ülkede darbe yapacak tek kişi vardır, o da benim!" diye "gürledi". *(The Guardian,* 21 Ağustos 1985)

Bu gürleme rejimin içinde oluşan çatlağın gözlerden kaçırılmasına yetmediği gibi, Şili halkının tepkisini bir üst düzeye çıkardı. Açıklamanın yatıştırıcı bir işlev görmesini bekleyen Pinochet'yi hayal kırıklığına uğratacak bir biçimde yığın öfkesi patlama noktasına geldi. Toplumun en geri kesimleri bile ordunun diğer kesimlerinin, mahkemelerin ve bizzat Pinochet'nin kendisinin de ölümlerden sorumlu olduğunu belirtti. Bu tür manevraların kanlı ellerini aklamayacağı üzerinde durdu.

Açıklamanın hemen ardından Santiago sokakları göstericilerle doldu. Uzun bir süredir sürmekte olan protesto eylemleri yeni bir ivme kazandı.

Burjuva muhalefetin de biti yeniden kanlandı. Aynı gün onlar da Santiago'da Armars Meydanı'nda gösteri düzenlediler. Polis müdahale etti ve dağıtmak için basınçlı su kullandı. Hatta Hıristiyan Demokrat Parti liderlerinden Andres Zaldivar ve eski dışişleri bakanlarından Gabriel Valdos'un da yere yıkılanlar arasında olduğu bildiriliyor.

Burjuva muhalefet, Pinochet faşizminin içinin oyulmaya başlaması, devrimci halk muhalefetinin iktidar alternatifi olma gücünü göstermesi üzerine çalışmalarına hız vermiş bulunuyor.

Öte yandan, Demokratik İttifak'ın içinde olan Hıristiyan Sol, Komünist Partisi'yle görüşmeler yapmakta ve ŞKP'nin İttifak'a katılması veya en azından destek vermesi için uğraşmaktadır. Şimdiye kadar ŞKP bu tür önerileri reddetti. ŞKP ülkede faşizmin yıkılması ve ülkenin demokratikleştirilmesi konusunda burjuva muhalefetin sınırlılığını çok iyi saptamış bulunuyor. Ayrıca burjuva muhalefetin demokrasi tellallığının kapitalizmin korunmasıyla bağlı olduğunu, sistem içinde kalarak Pinochet'ye alternatif arandığını da görüyor. Pinochet faşizmini yıkmak ve ülkeyi gerçek demokrasi yoluna sokmak için devrim yolundan ilerlemenin zorunluluğunu vurguluyor. ŞKP şimdilik, hem burjuva muhalefet içinde yeralan sosyal demokratların bu yolda yürümeğe yetenekli olmadığını sergiliyor, hem de ülkenin radikal-demokrat ve Marksizm'den esinlenen küçük burjuva hareketlerini etrafında toparlama, MIR'le oluşturduğu ittifakı güçlendirme yolundan yürüyor.

Şili'de faşizmin komünist partisinin başını çektiği gerçek demokrasi hareketi tarafından yıkılması, Latin Amerika'da ve dünyanın birçok yerinde burjuva imalatı "demokratikleşme" hareketlerinin soluğunu kesecektir. Bu hareketlere kapılanan, bu hareketler arasında yeralmak için el-etek öpen oportünistlerin ipliğini bir kez daha pazara çıkaracaktır.

ŞKP bu çizgisine bağlı kaldığı ve bunu pratikte uyguladığı sürece, Şili'de zafer işçi sınıfının, yıllardır kahır çeken Şili emekçilerinin olacaktır.

Sonuç

Yukarıda kısa bir dökümü verilen olaylara bakarsak, şu çok açıktır ki Şili'deki faşist rejim 1978'de bir dönemece girmiştir. Bu dönemeç 1980 Anayasası'nın hazırlanması ve yürürlüğe girmesiyle daha da belirginleşmiştir. Başka bir deyişle, 1978-1980 dolaylarında faşist rejim çözülmeye başlamıştır.

Zaten 1980 Anayasası da faşizmin ve o çözülünce geride bırakacağı rejimin çözülüşünü dizginlemeyi, yavaşlatmayı amaçlamakta ve bir dizi ara dönem önlemleri getirmektedir. Yani bu anayasanın kendisi demokrasiye yavaş evrim planının bir yansımasıdır. Şili'de Pinochet'nin anayasa çıkarmış olması anayasalı faşizmin olabileceğine değil, tam tersine *Faşizmin Çözülüşü*'nde Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi faşizmin anayasası olamayacağına bir örnektir.

Yine olayların düşündürdüğü bir sonuç da şudur: 1983-1984 ile birlikte Şili'de faşizm faşizm olmaktan çıkmıştır. Son derece gerici bir rejim vardır ama bu artık faşizm değildir. Bunca çok sesin duyulduğu, monolitikliğin terazinin ancak bir kefesinde kaldığı bir rejime faşizm denemez. Şili'de de, *Faşizmin Çözülüşü* kitabında yoldaşımızın sözünü ettiği ara dönem yaşanmaktadır.

Ancak Şili'de gerek faşizm, gerek faşizmin çözülüşü ve gerekse ara dönem Türkiye'den önemli farklılıklar taşımıştır, taşımaktadır. Şili'de süreçler çok daha zorlu, çekişmeli, zikzaklı geçmekte, bununla bağlı olarak daha uzun sürmektedir. Bunun nedeni açıktır. Şili'de faşizm devrimci duruma değil halk iktidarına, devrime karşı, onu yenerek geldi. Bu nedenle Şili'de karşı devrimin enerjisi ve direnci Türkiye'dekinden çok daha fazla olmuştur. Onu geriletebilmek yığınlardan çok daha yüksek homurtular ve savaşım gerektirmiştir.

Faşizmi çözmüş, bugün de gerici rejimi çözmekte olan ana etken, Şili'de de yığınların homurtusu ve savaşımıdır.

Faşizm gitti ama demokrasi gelmedi. Faşizmin geri gelmesini önlemek ve ülkeye gerçek demokrasiyi getirmek yığınların savaşımına bağlıdır. Ama Şili'de karşı devrimin olduğu gibi, işçi sınıfının, yığınların da büyük bir enerji, deneyim ve direnç kaynağı vardır. Bu da Şili'nin yaşamış olduğu dönüşümdür.

Devrim deneyimi eksiğiyle, fazlasıyla Şili'de işçi sınıfına, yığınlara çok şey öğretmiştir. Bunun üzerine bir de faşizm deneyiminin öğrettikleri eklenirse, Şili'de devrimci demokrasinin bu kez kalıcı zafere ulaşmaması için hiçbir neden yoktur. Nitekim Şili Komünist Partisi de eski yanlışlardan gerekli dersleri çıkarmış görünüyor.

Bugün Şili'de zorlu bir hegemonya savaşı yürüyor. Bütün burjuvalar demokrasi kahramanlığı(!) yapıyorlar. Şili Komünist Partisi bu sahte kahramanlıklara pabuç bırakmazsa Şili'de gelecek sosyalizmindir.

Frankfurt'ta gençlerle Özveri Pikniği yaptık


Piknikte neşeyle halay çektik

Yoldaşlar,
Frankfurt'tan gençlik adına hepinize selamlar. 9. Özveri Taarruzumuzu sevgiyle ve saygıyla selamlıyoruz. Özveri taarruzunun başında, bir pazar günü, gençlerle birlikte bir piknik düzenledik. Gençler, yoldaşlarımız pikniğe aileleriyle birlikte katıldılar. Beklenenin çok üzerinde bir katılım oldu.

Piknikte saz çaldık, hep birlikte türküler söyledik. Oyunlar oynandı, yemekler, içecekler satıldı.

Daha sonra toplanarak, özveri taarruzunun anlamı hakkında konuştuk. Gençlerin dikkatle dinlemeleri, birçok soru sormaları bizi çok sevindirdi. Gençliğin sorunlarının nereden kaynaklandığı ve komünizm üzerine konuşmalar yapıldı. Gençler kendi aralarında, özveri taarruzuna nasıl katkıda bulunacaklarını tartıştılar, bu konuda bizim deneyimlerimizi sordular.

Toplantıdan sonra eğlencemize devam ettik. Yoldaşlardan ikisi saz çalıyor gençler de diğer çalgı aletleriyle eşlik ediyordu. Müzik, halk oyunları, pikniğe gelen başka uluslardan insanların da hoşuna gitti. Etrafımızı sararak, uzun uzun alkışladılar. Ayrıca İranlı ailelerin de kalabalık bir şekilde eğlencemize katılmaları pikniğimize bambaşka bir renk verdi.

Daha sonra futbol oynadık. Gençler bir takım oluşturdu. Bizler de "İhtiyarlar" takımı olduk. Bir sempatizan arkadaşın önerisiyle, kazanan takımın bütün oyuncularına kaybeden takımın koka kola ısmarlamasını kararlaştırdık. Maç çetin bir maç oldu. "İhtiyarlar" takımı, tecrübeli oyuncuları nedeniyle ilk devreyi 7-0 kazandı. İkinci devrede ise gençler golleri sıralamaya başladılar. Maç 12-11 "İhtiyarlar" takımının galip gelmesiyle sona erdi.

Piknik, geç saatlere kadar sürdü. Pikniğe katılan herkes çok memnun oldu. Özveri taarruzumuzun bitiminde, bir eğlence daha tertiplemeye karar verdik.

Ferhat Savaş, Frankfurt

Partimizin 65. yaşını kutladık

Yoldaşlar,
10 Eylül'de partimizin 65. kuruluş yıldönümü nedeniyle Frankfurt İlericiler Birliği lokalinde bir kutlama toplantısı yaptık. Toplantıya, devrim ve komünizm uğruna şehit düşen tüm devrimciler için saygı duruşu yaparak başladık. Daha sonra bir yoldaş tarafından açılış konuşması yapıldı.

Bir başka yoldaşımız parti tarihiyle ilgili bir konuşma yaptı. Bu konuşmada, partimizin savaş dolu yılları, uğradığı likidasyonlar, oportünizm ve oportünizme karşı kavga içinde doğan *İşçinin Sesi* ve 5(1). Kongremiz anlatıldı. Yoldaşımız konuşmasını şöyle bitirdi:

"5(1). Kongremiz, eskiyi yeniyle ve yeni bir örgütsel yapı içinde ördüğü için, aynı zamanda yıllardır oportünizme karşı yürütülen ideolojik-siyasal-örgütsel kavganın tacı, burjuvaziye karşı önümüzdeki kavgaya hazırlığın köşe taşını oluşturdu.

"Şimdi Türkiye Komünist Partisi, *İşçinin Sesi*'nin altı yıldır yürüttüğü savaşımla yeniden doğdu.

"Doğru ideolojisi, doğru siyaseti olan işçi sınıfının bağrına gömülü bir parti, partimiz TKP-*İşçinin Sesi* yükseliyor.

"Bilincimiz ve yolumuz aydınlık, yüreğimiz ateş, elimizde silahımız-partimiz, burjuvazinin karşısında, savaş meydanlarındayız. Hodri meydan."

Toplantıya, İran İşçi Yolu'ndan dört temsilci konuk olarak katıldı. İçlerinden biri kısa bir konuşma yaptı ve "Türkiye'de oportünizme karşı verdiğiniz mücadelede yanınızdayız" dedi.

Partimizin 65. yaşı hepimize kutlu olsun.

T. Çelikkol, Frankfurt

Londra'da özveri taarruzu başarıyla sürüyor

Yoldaşlar,
9. Özveri Taarruzu'nu Londra'da büyük bir coşkuyla sürdürüyoruz. Türkiye'de işçi sınıfının, halkın kıran kırana bir sınıf savaşımına hazırlandığı bugünlerde, 9. Özveri Taarruzu'nu *üstün* başarıyla bitirmemiz gerektiğinin bilincindeyiz.

Özveri taarruzu toplantılarımız her hafta, pazar günleri yapılıyor. Açık arttırmalar, yiyecek satışları, yarışmalar toplantılarımıza renk, neşe katıyor.

Bu yıl, dış bağış toplama, böylece dışımızdaki işçi ve emekçileri de devrim için özveri taarruzuna katma çalışmasına daha da ağırlık veriyoruz. Taarruza katılım sayısı, şimdiden geçen yılın sayısını aşmış durumda.

Kuşkusuz özveri taarruzunun asıl kaynağı militanların özverisidir. Herkes günlük harcamalarını en aza indirme yarışında. Patates gene sofralarımızın padişahı durumuna geldi. Otobüs, tren paraları kuruş kuruş hesaplanıyor. Acelesi olmayan, gideceği yere uzun yürüyüşler yaparak gitmeyi tercih ediyor. Sigarayı bırakma yaygınlaşıyor. Özveri taarruzumuz, bize çok lazım olan sağlığımıza da yardım etmiş oluyor.

Yürükoğlu yoldaşımız 65. yıl konuşmasında, ülke dışındaki örgütlerin önüne "örgütleri savaş hazılığı ortamına sokma" görevini koydu. Taarruz, bu görevi yerine getirmemizde çok önemli bir kaldıraç oluyor. Türkiye'de sıcak sınıf savaşları kapıyı çalıyor. Artık günlük görevlerimizin yanısıra, tüm gücümüzü, tüm yaratıcılığımızı, oradaki savaşımı güçlendirmeye kanalize etmemizin zamanıdır. 9. Özveri Taarruzu'nda bu bilinçle üstün başarıya!

G.A., Londra

Fransa'da TDHSK başarılı bir çalışma sürdürüyor

Değerli Yoldaşlar,
Sizlere, Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi'nin (TDHSK) Fransa'da sürdürdüğü çalışmalar hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum.

Bildiğimiz gibi, TDHSK bir yılı biraz aşkın bir süre önce kuruldu. Çok genç bir komite olmasına karşın, Fransa'da bu alanda çalışan en aktif kuruluş haline geldi. TDHSK, bir yıldır, her ay düzenli olarak yayınladığı Fransızca dergisinin yanı sıra altı aydır yaptığı radyo yayınlarıyla da sesini duyuruyor.

Komitenin sürdürdüğü aktif ve düzenli çalışmalar, Fransız komünistlerinin, demokratlarının geniş ilgisini çekiyor. Örneğin, geçtiğimiz günlerde, FKP'nin Chartres ve Antony seksiyonları TDHSK'yi bayramlarına davet etmişlerdi.

TDHSK, son olarak, FKP merkez organı *L'Humanite*'nin geleneksel bayramına katıldı. İki gün süren bayrama bu yıl yarım milyon dolayında kişi katıldı.

THDSK bayramda stand açtı, ayrıca bir imza kampanyası düzenledi. Fransızca dergisini geniş bir şekilde dağıttı. Bayrama katılan çeşitli demokratik radyoların temsilcileriyle görüşmeler yapıldı ve TDHSK'nin radyo yayınlarının güçlendirilmesi için dayanışma istendi. Bayram sırasında, FKP'nin Chatearoux seksiyonu yöneticileri, TDHSK'yi önümüzdeki günlerde yapılacak bayramlarına katılmaya çağırdılar.

TDHSK, bugünlerde, Fransa çapında bir çalışma-haberleşme birimleri ağı oluşturmaya çalışıyor. Şimdiden Dreux, Chartres, Antony, Vierzon, Montpellier, Clermont-Ferrand, La Rochelle birimleri kurulmuş bulunuyor.

En içten selamlar.

Ahmet Yıldız, Paris

Ortak protest eylemi yaptık

Yoldaşlar,
Bu yıl 12 Eylül'ü Şilili devrimciler, Kürdistan Kültür Derneği, Kürdistan Dayanışma Komitesiyle birlikte bir dizi eylemle protesto ettik.

11 Eylül günü Şili, 12 Eylül günü de Türkiye konsolosluğu önünde gösteri yaptık.

Konsolosluk binalarının önünde pankartlarımızı açtık, bildiri dağıttık. 13 Eylül günü ise Oslo'da ortak bir yürüyüş düzenlendi.

Yürüyüşten sonra yine ortak bir gece yaptık. Gecede Şilili bir müzik gurubu, Kürdistanlı ozan Civan ve Norveçli bir sanatçı şarkılar, türküler söylediler. Salonda bir masa açarak gazete ve kitaplarımızı sattık. Devrimci selamlar.

Selim Doğan, Norveç

Milliyet'e de yanıtımız aynıdır demokrasi savaşımında devrimci sesimizi daha da yükselteceğiz işçi demokratları nasıl savaşırlarmış onlara göstereceğiz!

Bundan bir ay kadar önce TKP-*İşçinin Sesi*'ne yönelik bir saldırı kampanyası olmuş, bu arada *Tercüman*'da da TKP-*İşçinin Sesi*'ni hedef alan bir dizi yazı çıkmıştı. 30 Ağustos'ta İstanbul'da TRT'nin sesini kesen televizyon yayını bunlara güzel bir şamar oldu. Ayrıca gazetemizin 290. sayısında da bu saldırı kampanyası güçlü bir biçimde sergilendi ve yanıtlandı.

O kampanyada aktif rol alan Türkiye burjuvazisinin *Tercüman* kanadıydı. *Milliyet, Cumhuriyet* gibi gazeteler hem saldırıda aktif rol almadılar, hem de İstanbul'daki televizyon yayını konusunu yalnızca meclisin açılışında Evren'in cebinden çıkardığı yazılı metin ve dedikleriyle ilişkin olarak *kısaca* verdiler. Buradan belliydi ki komünistlere tutum konusunda burjuvazi arasında *taktik* farklılıklar vardı!

Şimdi söz sırası *Milliyet*'e geldi. *Tercüman*'ın yöneltiği saldırı hem eylem, hem fikir düzeyinde çok ağır bir sille yiyince, *Milliyet* şimdi o *taktiği* inceden eleştirip, komünistlere karşı kendi *anti-komünist* taktiklerini öneriyor. *Cumhuriyet* de buna geri plandan eşlik ediyor.

Milliyet'te önce bir tutuklama haberi çıktı. (Haberin tam metnini veriyoruz). Haberde TKP'li oldukları iddiasıyla 35 kişinin tutuklandığı belirtiliyor. Başlıktan, sanki tutuklananlar 30 Ağustos'taki televizyon yayınını yapanlarmış gibi bir izlenim çıkıyorsa da yazının içinde, tutuklananların "korsan radyo yayını düzenlemeye hazırlandıkları" belirtiliyor. *(Milliyet*, Türkiye baskısı, 26.9.1985)

Aynı haberi *Cumhuriyet* de verdi ama o TKP adını hiç ağzına almadı: "İstanbul'da güvenlik kuvvetlerince 31 Ağustos 1985 tarihinden beri yapılan operasyonlar sonucunda anayasal düzeni yıkarak yerine Marksist-Leninist ilkelere dayalı bir düzen kurmayı amaçlayan yıkıcı ve bölücü sol bir çete mensubu 35 kişi yakalandı." *(Cumhuriyet*, 26.9.1985) Bunda da soru şudur: Neden acaba 31 Ağustos?

Birinci olarak şunu belirtelim: Burjuvazinin *Tercüman*'a vb. göreceli olarak sözde daha sol kesimlerini temsil eden *Milliyet, Cumhuriyet* gibi gazetelerin de böyle bir haberi "gururla" vermeleri, "burjuvazimizin" en "sol" kesimlerinin bile en küçük bir demokratlık emaresi taşımadığını bir kez daha çok güzel göstermektedir. Resmi TKP'nin azılı menşevik yönetimi ne kadar kuyrukçuluk yaparsa yapsın, burjuvazinin kafasında TKP'li olmak "suç"(!) nedeni, "suçlular"ın yakalanması ise gurur kaynağıdır!

İkincisi, bu iki haberde de, bu tutuklama ile *İşçinin Sesi*'nin İstanbul'daki televizyon yayını arasında *dolaylı* bir bağ kurulmaya çalışılmaktadır. Birinde başlıkla, ötekinde tarihle. Ancak doğrudan bir bağ kurulmamaktadır. Yani bu kesimdekiler, hem 30 Ağustos yayınını yapanlar yakalandılar izlenimini vermek istiyorlar, hem de TKP-*İşçinin Sesi*'ni resmi TKP ile özdeş gösterme *taktiğine* karşılar.

Bununla bağlı *üçüncüsü*, bu kesimler, bu taktiğin, çeşitli sakıncaları yanısıra, resmi TKP tabanında TKP-*İşçinin Sesi*'yle birlik duyguları uyandırma gibi bir sakınca da taşıdığını düşünüyorlar. Bu nedenle, haberlerde, sanki tutuklama televizyon yayını yüzünden olmuş gibi bir izlenim yaratarak, kriz içinde olan menşevik partinin tabanındaki inançlı yoldaşların *İşçinin Sesi*'ne yakınlaşmalarını önlemeye çalışıyorlar.

Yürükoğlu yoldaşımız 65. yıl konuşmasında televizyon yayınına ilişkin olarak şöyle diyordu:

"1965'lerden beri böyle durumlar olduğu zaman oportünistlerden dinleriz hep, 'aman yapmayın provokasyon olur, aman yapmayın, faşizm gelir'. Çok merak ediyorum şimdi ne diyecekler? Onlara göre faşizm var, nereye gelecek? Bakalım ne diyecekler?" *(İşçinin Sesi*, sayı: 291)

Merakımız giderildi. Oportünistler faşizm var dedikleri için yayına provokasyon diyemediler! Onların yerine burjuvazinin "sol" kesimleri bu yöntemi kullanarak şaşırtmaca yapmaya çalışıyorlar! Burjuvazi ve oportünizm sahnede yine birlikte, birbirini desteklemekte!

Şimdi *Milliyet*'in, yukarıda söylenenleri daha da açıkça ve genişçe gözleyebileceğimiz ikinci yayınına gelelim. *Milliyet*'in Türkiye baskısında 29.9.1985'te "TKP ikileşti" diye bir manşet haber ve bir de bunun "öyküsü" çıktı. Bunları da aynen veriyoruz. Bunlarda ne göze çarpıyor?

Bir kez, aynen *Tercüman* gibi *Milliyet* de bu yazılarla, *"Özel Dedektif"*'in, Türkiye sosyal demokratlarının ve menşeviklerin İngiltere'deki provokasyonlarına destek" olmaya çabalıyor. (Bakınız: *İşçinin Sesi*, sayı:290) Yoldaşlarımızın adının özel olarak geçirilmesi, İngiltere'den vurguyla söz edilmesi vb. bunun parçalarıdır. Kaldı ki *Milliyet*, menşeviklerin İngiltere'de "ne hayırlı işler" yaptıklarını da açıkça dile getirmiş.

Bununla bağlı ve *Tercüman*'dan farklı olarak *ikincisi, Milliyet* TKP-*İşçinin Sesi*'yle resmileri özdeş göstermenin doğru olmayacağını düşünüyor. Menşevik partiye "ayrımlı" yanaşım gerektiğini, televizyon yayınını da onların eylemi gibi göstermenin yanlış olduğunu savunuyor. Esas tehlikenin TKP-*İşçinin Sesi* olduğunda *Milliyet Tercüman*'la hemfikir, ama buradan hareketle *Tercüman*'dan farklı bir taktik öneriyor. "İkisine ayrımlı yanaşalım, menşevikler daha çok kullanılabilir, oysa şimdi ikisini aynı gösterirsek hem elimizi bağlamış oluruz, hem resmilerin tabanında *İşçinin Sesi*'ne sempatiyi arttırmış, onları zayıflatmış oluruz" demeye getiriyor.

Nitekim gerek Nuri Çolakoğlu'nun yazısıyla, gerek İçişleri Bakanı'nın büyük olasılıkla 30 Ağustos'un ertesi günü küçük tirajlı bazı gazetelerde çıkmış eski sözlerini yeni gibi aktararak *Milliyet* bu taktiği açıyor.

Eski döneklerden Çolakoğlu sanki *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabını doğru, o zamanki menşevik yönetimin izlediği politikayı yanlış buluyormuş gibi bir "hava" vermiş! Sonra menşevik yönetimin topladığı 5. Kongre'den hiç söz etmemiş! Daha da sayılabilir ama bu iki örnek, dönek Çolakoğlu'nun hangi işleve hizmet ettiğini göstermeye yetiyor. Menşevik parti çevresinde bile pek sevilmeyen Çolakoğlu, böyle yaparak, kriz içinde olan menşevik partinin tabanındaki inançlı yoldaşlar arasında *İşçinin Sesi*'ne sempati artmasın diye uğraşıyor. Yoksa neden *İşçinin Sesi*'nde değil de(!) *Milliyet*'te çalışsın?

Sonra, her iki yazıda da, menşeviklerin, İngiltere'deki "hayırlı ihbar çalışmaları" dışında hangi alanlarda kullanılabileceğine ipuçları var. Bunlar, DISK'i menşeviklere mal etme çabalarıdır. Böylece *Milliyet, Tercüman*'a işçi hareketinin daha "ince" yöntemlerle bölünebileceğini, burada ise menşeviklere iş düşeceğini çaktırmadan hatırlatıyor!

Yazıya koyduğu "TKP ikileşti" başlığıyla bile ayrımlı yanaşım uygulayan *Milliyet*, bakandan aktardığı sözlerle de bazı mesajlar veriyor. Bir kez, bakanın ağzından 30 Ağustos yayınını yapanın TKP-*İşçinin Sesi* olduğunu duyurmuş. *Milliyet* o zehir gibi yayını resmi TKP ile özdeşleştirmek menşeviklerin işlevini güçleştirmesin diye çabalıyor.

Yine bakandan aktardıklarıyla *Milliyet*, ana tehlikenin TKP-*İşçinin Sesi* olduğunu da vurgulamayı ihmal etmemiş. Bakan, TKP merkeziyle "eski"(?) TKP'liler arasında sempatizanları kendi saflarına çekme kavgası yürüdüğünü, yayın yoluyla propagandaya ağırlık verildiğini, ama "özellikle bir süre önce yapılan bir toplantıdan sonra" yasak yayınların arttığını söylemiş. "Bu toplantı"nın ne olduğu yeterince anlaşılmazsa endişesiyle, Çolakoğlu yazısında, TKP-*İşçinin Sesi*'nin 5(1). Kongresi'nden, hem de menşevik kongreye değinmeden söz etmiş! Böylece ana tehlikeye özel bir vurgu yapılmış.

Başta da belirttiğimiz gibi *Milliyet* televizyon yayınını çok kısa geçiştirmişti. Gerçekte burjuvazinin azılı gerici kesimlerini

---

TKP ikileşti

Şerif ERTÜRK — ANKARA

İÇİŞLERİ Bakanı Yıldırım Akbulut, yasadışı "Türkiye Komünist Partisi" içindeki bölünmenin geliştiğini ve Türkiye'deki "TKP" yandaşlarını kazanmayı amaçlayan bir broşür ve yayın savaşına dönüştüğünü açıkladı.

Bakan **Akbulut "TKP"**'nin merkeziyle Londra'daki eski **"TKP"**'liler arasında süregelen bu mücadelede özellikle bir süre önce yapılan bir toplantıdan sonra Türkiye'ye çok miktarda yasak yayın sızdırılmaya başlandığını belirtti, bu yayınların ilgili birimlerce yakından izlendiğini ve gerekli değerlendirmelerin yapıldığını söyledi.

Gerekli tedbirler alınıyor

İçişleri Bakanı Akbulut, şöyle dedi:

"Bahse konu örgütte bir bölünme söz konusu olduğundan, kendi içinde hesaplaşma dönemine giren örgütün bölünen kanatlarının Türkiye'deki sempatizanlarına sahip çıkmak amacıyla yayın yoluyla propagandaya ağırlık verdikleri tespit edildi. Bu nevi zararlı yayınların ve diğer faaliyetlerin asgari seviyeye indirilmesi için gerekli tedbirler alındı ve alınıyor."

İçişleri Bakanı **Akbulut**'un sözünü ettiği bölünme, **"TKP"**'den çıkarılan ve İngiltere'ye yerleşen **Nihat Akseymen**'in oluşturduğu **"İşçinin Sesi Gurubu"** ile **"TKP"**'nin Doğu Berlin merkezi arasında çıkan ve son zamanlarda yeni boyutlar kazanan bölünme... Türkiye'den kaçan eski **"DİSK"**-lilerin İngiltere'ye sızarak orada oluşturdukları köprübaşı zamanla etkinlik kazandıkça mücadele giderek kızışmış ve nihayet Akseymen kendi **"TKP-İşçinin Sesi Partisi"**'ni kurmuştur.

Korsan TV yayınları

İçişleri Bakanı **Akbulut**, zaman zaman Türkiye'deki TV yayınına yapılan müdahalelerin de **"TKP"** yandaşlarına moral vermeyi amaçladığını belirtti. Bakan, şöyle dedi:

"12 Eylül 1980 öncesi ülkemizde terörist ve illegal faaliyet gösteren aşırı sola mensup iki örgüt, dışarıda bulunan ve güvenlik kuvvetlerince yakınen tanınan mensup ve sempatizanlarına moral kazandırmak, aşırı sol unsurlarca önem atfedilen günlerde televizyonun ses kanalına müdahale yapmak suretiyle, bugüne kadar kısa süreli 8 korsan yayın yaptı. 30 Ağustos 1985 günü saat 20.45'te televizyonda haberlerin okunduğu sırada İstanbul, Beyoğlu ve Eyüp ilçelerinin bazı semtlerinde televizyon yayının ses frekansına girilerek, 'TKP-İşçinin Sesi' adlı illegal örgüt tarafından 5 dakikalık bir korsan yayın yapıldı. Konuyla ilgili olarak gerekli çalışmalar sürdürülmekte olup, yakalanan sanıkların sorgulamaları halen devam ediyor."

İçişleri Bakanı Akbulut, Türkiye Komünist Partisi'nden ayrılanların yeni parti kurduklarını açıkladı

TKP ikileşti

Nabi Yağcı — Aydın Meriç

HABERİ 9. SAYFADA

TKP içindeki bölünmenin öyküsü

Nuri ÇOLAKOĞLU — LONDRA

MOSKOVA doğrultusunda **Türkiye Komünist Partisi** (TKP) içinde son dönemde görülen bölünmenin altı yıllık bir geçmişi var. 1950'lerde girişilen geniş çaplı tutuklama ardından, Sovyetler Birliği Komünist Partisi içinde gelişen **"anti-Stalinist"** hareket, Türkiye'deki komünist faaliyetleri uzun bir suskunluk dönemi içine sokarken, 1960'ta Türkiye'yi terk eden **TKP** liderlerinden **Zeki Baştımar, "Yakup Demir"** takma adıyla partiyi yurt dışında temsil etmeye başlamıştı.

Bu dönemde, dünya komünist partileri toplantılarına katılıp, Moskova'nın önerileri doğrultusunda, kararlara el kaldıran küçük bir tabela partisinden ibaret olan **TKP, "12 Mart"** müdahalesi ardından eski **"Türkiye İşçi Partisi"**'nin bazı üyeleri, bazı sendikacılar ve bazı gençlik örgütleri yöneticilerinin yurt dışına kaçmasıyla canlanmaya başladı. Bu arada, **Baştımar** ölmüş, parti liderliğini **İsmail Bilen** takma adını alan (Laz) **"İsmail Marat"** üstlenmişti.

Akseymen Olayı

Bu arada, partinin, **İngiltere**'deki kolunun örgütleyicisi **Nihat Akseymen, "Remzi Yürükoğlu"** takma adıyla, **"Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye"** başlıklı bir kitapla bu görüşleri daha sistemli olarak savunmaya başladı. Ancak, izlenen politikanın yanlışlığının ortaya çıkması üzerine, TKP yönetimi, **Akseymen** ve ekibini tasfiyeye karar verdi.

Tutuklamalar

Tam bu sırada meydana gelen **12 Eylül Harekâtı**'nın ilk dönemlerinde **TKP**'yi hedef alan hiçbir hareketin yapılmaması, **TKP**'nin kendi resmi belgelerine göre örgütte bir gevşemeye yol açtı. Bunu izleyen geniş çaplı tutuklama kampanyasında ise, örgütün birçok önde gelen üyesi çok önemli belgelerle yakalandı.

TKP'nin merkez yönetimi, bu tutuklamadan o sırada **TKP**'nin Türkiye koordinatörü olan **Aydın Meriç**'i sorumlu tuttu. **Aydın Meriç** ise, bunun üzerine, yanına aldığı partinin önemli belgeleriyle **Nihat Akseymen**'e sığındı. Bunu, iki kanat arasındaki açık siyasi tartışmalar izledi.

İngiltere'de önemli maddi bir temel yaratmış olan **Akseymen** ise, elinde bulunan **"İşçinin Sesi"** gazetesi ile Doğu Berlin'deki parti merkezine karşı mücadele açtı. 1979-80 döneminde başlayan bu mücadele ve bölünme, kısa zamanda örgütün Türkiye'deki ve Batı Almanya'daki kollarına da sıçradı.

TKP'nin yayın organı **"Atılım"**, bunları **"hainler"**, **"bozguncular"** diye nitelerken, İngiltere'dekiler de **"İşçinin Sesi"** ve diğer broşürlerde, merkezi, **"burjuvalar, korkaklar"** diye suçluyordu. Bütün bu gelişmeler sırasında, parti birinci sekreteri **İ.Bilen** ölmüş, yerini Nabi Yağcı almıştı.

İngiltere'ye sızmalar

Doğu Almanya'daki merkez, her şeye rağmen, **İngiltere**'ye girmekte zorluk çekiyordu. Sonunda haklarında tutuklama kararı olan bazı **DİSK** yöneticilerini **İngiltere**'ye gönderip, onların **İngiltere**'deki sendikalar ve muhalefetteki İşçi Partisi ile ilişkilerinden yararlanarak bir köprübaşı elde etmeyi başardı.

Öte yandan, TKP'de meydana gelen son değişiklik ardından, TKP çevresinde **TİP, TSİP** ve bazı Kürt örgütlerini alarak bir **"Sol Birlik"** oluşturdu. **"Sol Birlik"**'in oluşumu ile biraz daha yalnızlığa itilen **"İşçinin Sesi"**, buna **"1932'den beri toplanmadığı"**'nı belirttiği TKP'nin 5. Kongresi'ni toplayarak karşılık verdi. Bu kongre sonunda, örgüt, adını **"Türkiye Komünist Partisi-İşçinin Sesi"** olarak değiştirdiğini ilan etti.

TKP içindeki bölünmenin öyküsü

• Nuri ÇOLAKOĞLU—LONDRA

MOSKOVA doğrultusunda **Türkiye Komünist Partisi** (TKP) içinde son dönemde görülen bölünmenin altı yıllık bir geçmişi var. 1950'lerde girişilen geniş çaplı tutuklama ardından, Sovyetler Birliği Komünist Partisi içinde gelişen **"anti-Stalinist"** hareket, Türkiye'deki komünist faaliyetleri uzun bir suskunluk dönemi içine sokarken, 1960'ta Türkiye'yi terk eden **TKP** liderlerinden **Zeki Baştımar, "Yakup Demir"** takma adıyla partiyi yurt dışında temsil etmeye başlamıştı.

Bu dönemde, dünya komünist partileri toplantılarına katılıp, Moskova'nın önerileri doğrultusungütün birçok önde gelen üyesi çok önemli belgelerle yakalandı.

TKP'nin merkez yönetimi, bu tutuklamadan o sırada **TKP**'nin Türkiye koordinatörü olan **Aydın Meriç**'i sorumlu tuttu. **Aydın Meriç** ise, bunun üzerine, yanına aldığı partinin önemli belgeleriyle **Nihat Akseymen**'e sığındı. Bunu, iki kanat arasındaki açık siyasi tartışmalar izledi.

İngiltere'de önemli maddi bir temel yaratmış olan **Akseymen** ise, elinde bulunan **"İşçinin Sesi"** gazetesi ile Doğu Berlin'deki parti merkezine karşı mücadele açtı. 1979-80 döneminde başlayan bu mücadele ve bölünme, kısa zamanda örgütün Türkiye'

kızdırmamak için, daha az gerici "sol" burjuvalar yayının gazetelerde duyurulmasına karşıydılar ve öyle yaptılar. Ama yayın duyurulunca, bu kez "nasıl duyurulmalı"daki eksiklikleri yamamaya uğraşıyorlar. Bu da, *Milliyet*'in ilk yazısında da yansıdığı gibi, hem yakalandılar imajıyla, olayı küçültmeye, alınan büyük yarayı sıyrık gibi göstermeye çalışarak, hem de TKP-*İşçinin Sesi*'ni resmi TKP ile özdeş göstermeden yapılıyor!

İçişleri Bakanı da bu doğrultuda sözler etmiş. "Tehlikeyi", olayın büyüklüğünü gizlemek için iki örgütün bugüne dek 8 yayın yaptığını söylemiş. Belki bir semt ya da birkaç sokak çapında bazı başka yayınlar da olmuştur ama 31 Ocak'taki, hele 30 Ağustos'taki yayınların çapında ve içeriğinde yayın Türkiye tarihinde ilk kezdir. Özellikle 30 Ağustos'ta burjuvazi çok derin bir yara almıştır. (Nedeni bu sayfalarımızda televizyon yayınıyla ilişkin olarak yer alan küçük bir yazıdan da kolayca anlaşılabilir) *Milliyet* bakanın sözlerini aktararak bu derin yarayı sıyrık gibi göstermeye çalışıyor.

Bir de *Milliyet*, hem ilk haber yazısıyla, hem bu yazısıyla "yakalandılar" imajını vermeye çalışıyor. Bakanın, TKP-*İşçinin Sesi* adını verdikten sonra "yakalanan sanıkların sorguları devam ediyor" diyen sözlerini bu yüzden epey zaman sonra yeniden aktarmış! Biz düşmanımızı küçümsemeyiz. Yayını yapan yoldaşlarımızda yakalanmazlar diye bir iddiamız yok. Ama ortada koca bir olgu var: Yakalanmadılar! Dolayısıyla şimdilik, yalnızca başarılı yayın yaparak değil, aynı zamanda yoldaşlarımızı da yakalatmayarak, düşmana iki kez ve ikişer tokat atmış durumdayız! *Milliyet* istediği kadar çabalasın!

Bizim *Milliyet*'in bu farklı taktiklere dayanan çabalarına da yanıtımız aynıdır: Demokrasi savaşımında devrimci sesimizi daha da yükselteceğiz, işçi demokratları nasıl savaşırlarmış onlara göstereceğiz!



Korsan yayıncılar yakalandı

İSTANBUL'da korsan radyo yayını düzenlemeye hazırlanan yasadışı **Türkiye Komünist Partisi (TKP)**'nin 35 militanı İstanbul Siyasi Polisi tarafından yakalandı. Daha önce Doğu Almanya'ya kaçıp bir süre orada eğitilen **Ali Vardar**'ın tekrar Türkiye'ye gelip **TKP**'yi yeniden candırmaya çalıştığını belirleyen polis, bir dizi operasyon düzenledi. Operasyon sonunda aralarında sekiz kadın ile yasadışı partinin önemli kişileri olarak gösterilen **Ali Vardar, Haldun Kaçar, Volkan Üstünel, Ali İhsan Başoğlu** ve **Ömer Albarz**'ın bulunduğu 35 kişi yakalandı. 6'sı mühendis, 1'i doktor, 3'ü muhasebeci, 3'ü pazarlamacı, 3'ü memur, 4'ü işçi, 1'i öğrenci, 14'ü serbest meslek erbabı olan sanıkların örgüt evlerinde yapılan aramalarda da baskı malzemeleri, sahte kimlikler, örgütsel dokümanlar ele geçirildi. Öte yandan Ankara'da 13-24 Eylül tarihleri arasında yapılan seri operasyonlarda, yasadışı bir örgütün 6 elemanı yakalandı.



Korsan yayıncılar yakalandı

İSTANBUL'da korsan radyo yayını düzenlemeye hazırlanan yasadışı **Türkiye Komünist Partisi** (TKP)'nin 35 militanı İstanbul Siyasi Polisi tarafından yakalandı. Daha önce Doğu Almanya'ya kaçıp bir süre orada eğitilen **Ali Vardar**'ın tekrar Türkiye'ye gelip **TKP**'yi yeniden canlandırmaya çalıştığını belirleyen polis, bir dizi operasyon düzenledi. Operasyon sonunda aralarında sekiz kadın ile yasadışı partinin önemli kişileri olarak gösterilen **Ali Vardar, Haldun Kaçar, Volkan Üstünel, Ali İhsan Başoğlu ve Ömer Albarz**'ın da bulunduğu 35 kişi yakalandı. 6'sı mühendis, 1'i doktor, 3'ü muhasebeci, 3'ü pazarlamacı, 3'ü memur, 4'ü işçi, 1'i öğrenci, 14'ü serbest meslek erbabı olan sanıkların örgüt evlerinde yapılan aramalarda da baskı malzemeleri, sahte kimlikler, örgütsel dokümanlar ele geçirildi. Öte yandan Ankara'da 13-24 Eylül tarihleri arasında yapılan seri operasyonlarda, yasadışı bir örgütün 6 elemanı yakalandı.

İstanbul'daki televizyon yayını 30 Ağustos mesajlarına yanıt olmuş şövenist propagandayı balon gibi patlatmış tam yerine oturmuş

30 Ağustos'ta İstanbul'da yapılan televizyon yayını hakkında geniş bilgiyi 290. sayımızda yayınlamıştık. Ancak hoş bir bilgi daha var ki, bunu da duyurmazsak eksiklik olacak. Bu, *İşçinin Sesi* yayınının, kestiği TRT haber bülteni içinde nasıl bir yere girdiğidir.

Haberlerin başında Evren'in 30 Ağustos dolayısıyla yayınladığı, vatan-millet-ordu edebiyatı dolu mesaj yer alıyor. Evren şöyle söze başlamış:

"Aziz vatandaşlarım,

"Tarihin derinliklerine uzanan köklü bir geçmişe sahip yüce Türk milletinin, öz varlığı kahraman ordusuyla birlik ve beraberlik içerisinde bütünleşerek, işgal edilmiş vatan topraklarını düşmandan temizlemek için giriştiği milli mücadelede, 26 Ağustos'da başlayıp, 30 Ağustos'ta kesin zaferle sonuçlanan Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nin 63. yıldönümünü huzur ve güven içinde yeniden kutlamanın en büyük sevincini milletçe yaşıyoruz."

Yukarıda verdiğimiz girişten sonra Evren, Atatürk'ü, milleti, orduyu öven gerici ve çoğu da yalan sözler ediyor.

Bu yalanlardan biri Türk Silahlı Kuvvetleri'nin, "tarihi boyunca zaferler kazanarak dünya tarihinde yeni devirler açmış"(!) olmasıdır. Biz, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin *dünya* tarihinde devir açmış hiçbir zaferini hatırlamıyoruz. Evren ise bir zaferden de değil zaferlerden, devirlerden söz ediyor!

Evren'in bir başka yalanı ise Türk Silahlı Kuvvetleri'yle "milletin el ele ve gönül birliği içinde" olduğunu söylemesidir. Bu sözlerin söylenmesinin, böyle nutukların atılmasının nedeni, Evren'in dediğinin tam tersine, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin, milletin ezici çoğunluğunu oluşturan halkla hiçbir gönül bağının, hiçbir el-eleliğinin kalmamış olmasıdır.

Evren'in yalanlarına daha başka örnekler de verilebilir ama gerek yok! Onun yalan, dolan, çarpıtma dolu şövenist konuşması bu minvalde başlıyor, bu minvalde bitiyor.

Evren'in konuşması bitince, spiker ardından gelen haberi sunuyor:

"Sayın seyirciler, Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Necdet Ürüğ Zafer Bayramı dolayısıyla silahlı kuvvetlere bir mesaj yayınladı. Orgeneral Necdet Ürüğ'un mesajı şöyle:"

Spiker tam bu sözleri eder etmez ardından *İşçinin Sesi*'nin Enternasyonal'le başlayan yayını giriyor. Acaba Necdet Ürüğ hakkında "güvenlik soruşturması" açıldı mı? Bunu bilemeyiz ama şunu biliyoruz ki *İşçinin Sesi*'nin televizyondan yaptığı yayın, 30 Ağustos'taki şövenist propagandalarını balon gibi patlatmıştır. Burjuvazi çok derin bir yara almıştır.

Bolivya ve Guatemala'da boyveren kıvılcımlar, tüm dünyada sosyalizme yönelik arayışın birer parçasıdır.

Latin Amerika'yı ancak sosyalizm kurtarabilir

Latin Amerika uzun bir süreden beri ameliyat masasında. Dünya burjuvazisinin bir sürü kurumu, bu kurumların bir sürü kalifiye uzmanı kıtadaki zayıf halkaların kopuşunu önleme konusunda harıl harıl kafa patlatıyorlar. Teknolojinin sunduğu geniş olanaklarla yürütülen çalışmalar, kısa erimde kopuşu geciktirebilecek tedavi şokları bulunmasını olanaklı kılabilir. Ancak uzun erimde bunun olanaklı olmadığı, çalışmaların "doluya koyduk olmadı, boşa koyduk olmadı" ile sonuçlanacağı açık bir gerçektir.

Şili'de Pinochet rejimi her geçen gün yıkılışa doğru ilerliyor. Arjantin, Brezilya gibi dünya emperyalist-kapitalist sistemi açısından ağırlıklı olan ülkelerde "demokrasi" denemeleri işçi sınıfının ve emekçi halkların beklentilerini tatmin etmiyor ve aşınıyor. Peru gibi ülkelerdeki sosyal demokrasi deneyleri, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki hemcinslerinden de geride, kısa sürede deşifre oluyor. Askeri-faşist yönetimler, "ülkeyi komünizm tehlikesinden kurtarmak" diye önlerine koydukları ve isterik bir dozda vurguladıkları "kutsal" görevlerini yerine getiremeden birbiri ardısıra sahneden çekildiler. Bütün bu gelişmelerin altında yatan kızıl şerit, burjuvazinin değişik tercihleri değil, doğru bir öncüye ve yeterli bir enternasyonalist desteğe sahip olmasa da yığın hareketidir, özellikle işçi sınıfının harekete geçmiş olmasıdır.

Bu söylediklerimizi doğrulayan son gelişmeler Bolivya ve Guatemala'da da yaşanıyor. Latin Amerika'nın bu iki ülkesinde işçi sınıfı ve emekçi halk, kendilerine bugüne kadar acı ve sömürü dışında hiçbir şey vermeyen kapitalist yolun acılarından kurtulmak için savaşıyor.

Bolivya

Victor Paz Estenssoro yönetimi, dünya emperyalist sisteminin kendisinden bekledikleri doğrultusunda Bolivya kapitalizminin sorunlarını çözmeye çalışıyor. Ancak ülke öyle bir durumdadır ki, burjuvazinin uluslararası veri toplama ve değerlendirme kurumlarının uzmanları, Bolivya'yı "yönetilmesi mucize olan ülkeler" kategorisinde değerlendiriyorlar.

Bolivya'da enflasyon %12.000 civarında. *(The Economist*, 28 Eylül 1985) Burjuva uzmanlar %1000 enflasyon yaşayan bir ülkenin yönetilemeyeceğini tahmin ediyorlar. Hükümet kemer sıkma politikalarıyla ülkeyi yönetmeye çalışıyor. Son zamanlarda hükümet Bolivya Pesosu'nu %90 oranında devalüe etme, kamu sektöründe çalışanların ücretlerini dondurma, serbest döviz kuru, ekmeğin fiyatını 4, petrol ürünleri fiyatını 7, gaz fiyatını ise 20 katına çıkarma kararı aldı.

Karar işçiler tarafından büyük bir tepkiyle karşılandı. Bolivya işçilerinin konfederasyonu Bolivya İşçileri Merkezi COB ülke çapında genel grev ilan etti. Genel grev ülkenin her tarafında yaşama geçti ve eylülün başlarından 20'sine kadar kesintisiz olarak sürdü. Hükümetin greve bütün gücüyle saldırmaya hazırlandığı bir aşamada COB ulusal çapta açlık grevi ilan etti. Açlık grevine binlerce işçi katıldı.

Hükümetin buna yanıtı sıkıyönetim ilan etmek ve işçi liderlerini toptan tutuklayıp başkent La Paz'ın 800 km uzağında bir yere sürgüne göndermek oldu. İşçiler daha önce bu tür saldırılara pabuç bırakmayacaklarını açıkça ortaya koymuşlardı. Nitekim, sıkıyönetim ilanının ilk günlerinde çalışmayan işçilere en az 6 ay hapis cezası verileceği tehdidi alay konusu oldu.

Orduya rafinelere el koyması emri verildiğinde, işçiler tüm fabrikaları ve rafineleri savunmaya hazırlandılar. Bu yüzden hükümet doğrudan bir kapışma yerine hareketi öncüsüz bırakıp işçileri dağınıklığa itme taktiğini gündeme getirdi.

Bolivya'da işçi sınıfının bu yiğit başkaldırısından korkan burjuvazi, hükümetin, ordunun tüm saldırı güçlerini kullanıyor. La Paz sokaklarını zırhlı araçlar tutuyor. Ülke işgal edilmiş gibi, her adım başında ordu birlikleri, cephaneler yığılı. Burjuvazinin Bolivya'sı işçilerin, emekçilerin Bolivya'sını zorla, işgal altında tutarak varlığını korumaya çalışıyor.

İş pratiğe geldiğinde işçi sınıfının, yaşadığımız dünyanın yönetmeye aday tek sınıfı olduğu gerçeği çok daha net olarak görülüyor. Dünya burjuvazisi Bolivya'nın yönetilmesinin bir mucize olduğundan varsın dem vursun. Hayatı yaratanlar bu "mucizeyi" gerçekleştirecek yetenekte olduklarını gösterecekler.

Le Monde gazetesi Bolivya'yla ilgili bir yorumda şöyle diyor: "Sivil veya askeri, sağ veya sol hiçbir hükümet bu düğümü çözemez. Bu durum, olağanüstü ciddi bir krizle hırpalanan diğer Latin Amerika ülkelerini de tehdit eden ciddi bir çıkmazdır." *(Le Monde*, 21 Eylül 1985)

Acaba durum gerçekten öyle midir? Bu düğümü çözecek hiçbir hükümet yok mudur? Evet, hiçbir burjuva hükümet bu düğümü çözemez. Ancak yığınların desteğini kazanmış, Marksizm-Leninizmle silahlanmış bir komünist partisi bu düğümü gayet güzel çözer. İşçi sınıfıyla, yoksul emekçi halkla birlikte yeni bir Bolivya kurabilir. Burjuvazinin Bolivya'sını bütün mikroplarıyla birlikte gömebilir.

Guatemala

Guatemala'da askeri bir yönetim var. General Oscar Humberto Meija Victores emperyalist ve yerli tekellerin hizmetinde. Adının uzunluğuna bakılırsa, sömürgecilik dönemi veya öncesinden gelen "soylu" bir hizmetkar olduğu tahmin edilebilir. Eylül ayı başında toplu taşıma ücretlerine %50 oranında zam yapmaya kalkıştı. Zam kararı üzerine işçiler ve öğrenciler sokalara döküldü.

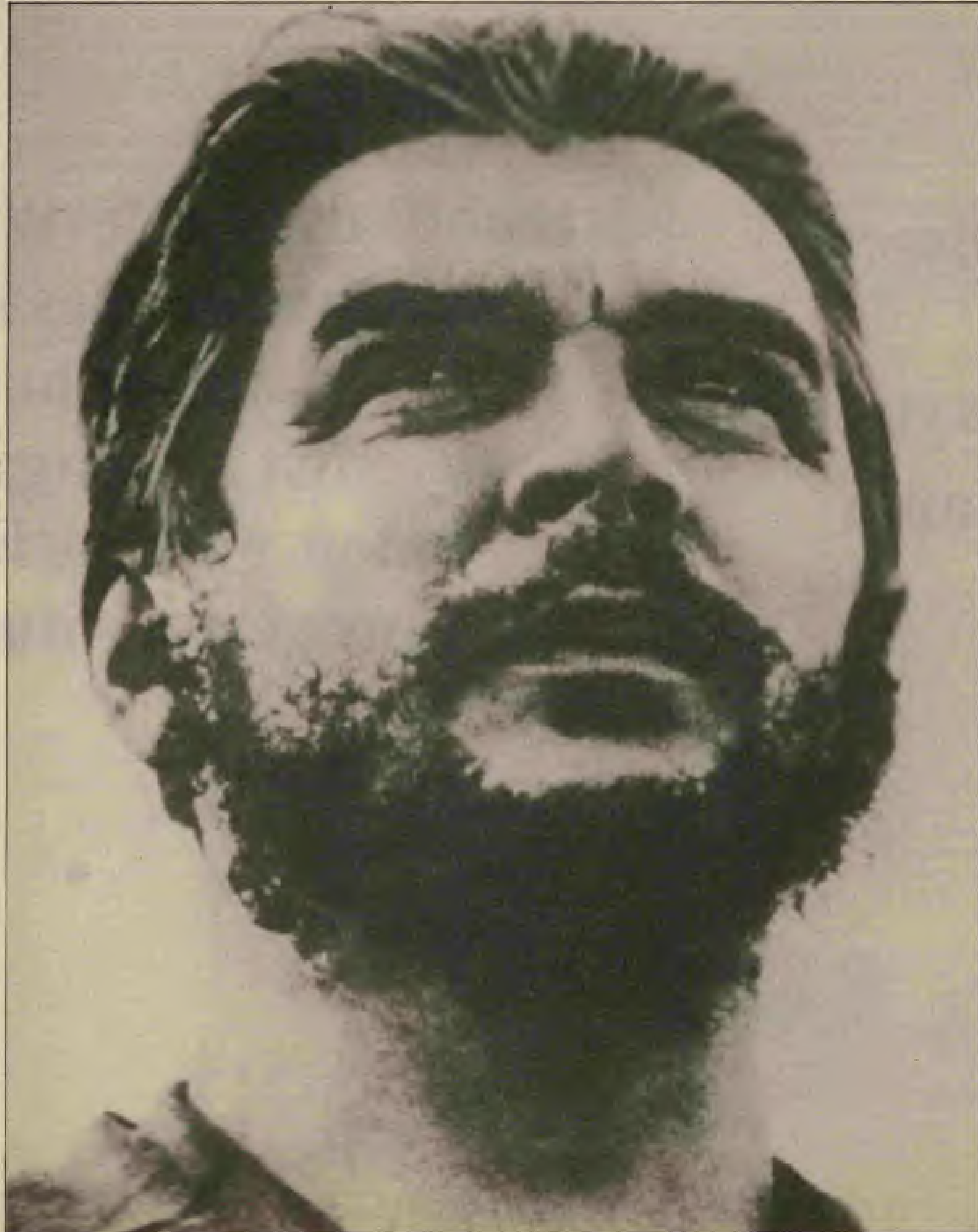
Ordu hemen halkın üzerine sürüldü. Ülkenin en büyük üniversitesi San Carlos ordu birliklerince işgal edildi. Orduyla halk ve öğrenciler arasında çıkan çatışmalarda 5 kişi öldü. Yönetim geri adım atmak zorunda kaldı. Zam kararı iptal edildi. Victores kendi ağzından toplu taşıma ücretlerindeki açığın bütçeden karşılanacağını duyurdu.

Ancak bu açıklama halkın tepkisini yatıştırmaya yetmedi. Bu gelişmelerden bir hafta sonra, başta Maliye Bakanlığı, Merkez Bankası, vb. olmak üzere kilit alanlarda çalışan işçiler genel fiyat artışlarını proteso eylemlerine başladılar. Ayağa kalkan işçiler daha önceki olaylarda tutuklananların da serbest bırakılmasını istiyorlardı. Bu durum yönetimin büyük ölçüde köşeye sıkışmasına ve emperyalist burjuvazi nezdinde bile "itibar" yitirmesine yol açtı.

Önümüzdeki ocak ayında yönetimin sivillere devri planlanmış durumda. Guatemala'da da yeni bir "demokratikleştirme" operasyonu gündemde. Guatemala burjuvazisinin "muhafazakar" diye nitelenen kesimleri, iplerin iyice elden kaçmasından aşırı derecede tedirginler. Bu yüzden ordu içinde Victores'ten de daha gerici bir cunta formülü üzerinde kafa yoruyorlar. Ancak son olaylar böyle bir yolun çıkmaz olduğunu gösterdi. Baskı ve yıldırma siyaseti, halk hareketinin gerilemesine değil, yeni sıçramalarla daha "tehdit edici" olmasına yol açıyor. Bu durumu sezen burjuva kesimleri ABD yönetiminin de özendirmeleriyle, bir Latin Amerika ülkesinde daha "demokrasi" getirmiş olmanın hak edeceği hizmet karşılığını yardım olarak alıp vaziyeti kurtarmaya çalışıyorlar. Burjuvazinin değişik kesimleri arasındaki böyle çelişkilerin yarattığı çatlak, işçi sınıfı ve emekçi halkın kamasını dayayıp büyüteceği ve kendi iktidar yolunu açacağı bir çatlaktır. Yoksa "aman daha kötüsü geliyor" deyip sözümona provokasyonları önleme mantığıyla gidilirse burjuvazi bu çatlağı giderebilir ve "demokratikleşme" yalanını kısa erimli de olsa yutturabilir.

Bolivya ve Guatemala'da boyveren kıvılcımlar, tüm dünyada sosyalizme yönelik arayışın birer parçasıdır. Dünya uzun bir süreden beri sosyalizme gebe. Burjuvazi zorla bu doğumu önlemeye çalışıyor. Ama dünya işçi sınıfı, bu arada onun Bolivya ve Guatemala müfrezeleri, zikzaklı bir yoldan da olsa sosyalizmi kurmaya doğru ilerliyor.

Kemal Uzun



Latin Amerika'da devrim kavgasının yükselmeye başladığı bugünlerde, büyük devrimci Che Guevara'yı, ölümünün 18. yılında sevgiyle anıyoruz.

Olayın asıl sorumlusu, gök kuşaklarının bile azalmasına yol açacak derecede dünyayı kirleten kapitalizmdir.

Gökkuşağı Savaşçısı'nı kim batırdı?



Gökkuşağı Savaşçı'sının batırılması skandalı, Fransa'daki "sosyalist" hükümetin De Gaulle zamanında başlatılan nükleer silahlanma programını nasıl canla başla savunduğunu açık bir şekilde ortaya koydu.

Rainbow Warrior, yani "Gök kuşağı Savaşçısı" 14 yıl önce kurulan ve ekoloji, çevre sorunları konusunda pasifist bir mücadele yürüten Greenpeace (Yeşil Barış) örgütüne ait filonun bayrak gemisiydi. Bu gemi Yeni Zelanda'nın Auckland limanında demirliyken, 10 Temmuz gecesi manyetik mayınlar kullanılarak batırıldı.

O günden bugüne dek bu olay çevresinde giderek büyüyen bir fırtına koptu. Fırtınanın yol açtığı dalgalar, Cumhurbaşkanı Mitterrand'ın 25 yıllık arkadaşı olan Fransa Savunma Bakanı Charles Hernu'nun başını yedi ama fırtına bununla da dineceğe benzemiyor. Yaklaşık üç aydır heyecanlı dedektif tefrikalarını andıran bir biçimde ajanlar, gizli servisler, çeşitli ülkeleri kapsayan entrika halkaları bir bir açığa çıktı ve skandalın boyutları çok büyüdü. Fransa, Pasifik Okyanusu'nda Tahiti'nin 700 mil güney doğusundaki Mururoa Mercan Adaları çevresinde nükleer denemeler yapmaktadır. Greenpeace adlı örgüt de sahip olduğu dört-beş gemilik küçük bir filoyla bölgeye giderek, nükleer denemeleri engellemeye, fotoğraf, film vb. aracılığıyla nükleer silahlanmaya karşı bir kamuoyu oluşturmaya çalışmaktadır. İşte bu amaçla yola çıkan Gökkuşağı Savaşçısı'nın Yeni Zelanda'da bombalanması olayı uluslararası bir boyut kazandı.

Patlamada gemide bulunan Greenpeace'li fotoğrafçı Fernando Pereira ölmüştü. Pasifik Okyanusu'nda nükleer denemeler yapılmasına karşı aktif bir muhalefet yürüten Yeni Zelanda Başbakanı David Lange saldırıyı "teröristvari bir eylem" olarak niteledi ve olay hakkında geniş bir soruşturma açıldığını söyledi. Hemen ardından Yeni Zelanda, ülkeye "balayı" geçirmeye geldiklerini iddia eden İsviçre pasaportlu Turenge çiftini tutukladı. Bundan sonra hem Yeni Zelanda, hem Fransa gazetelerinde yoğun bir ifşaat kampanyası başladı.

Ağustos ayı ortalarında *VSD* ve *L'Evénement* adlı iki Fransız gazetesinde, Turenge çiftinin sahte İsviçre pasaportu taşıyan DGSE (Fransa Askeri Dış İstihbarat Örgütü) ajanları oldukları açıklandı. Yine bu sırada Mitterrand, Lange'ye bir mektup göndererek DGSE ile tutuklanan bir kadın bir erkek iki ajan arasında bir bağ olduğu iddiasına ilişkin olarak soruşturma açtırdığını bildirdi.

Mitterrand, Charles de Gaulle'ün önemli danışmanlarından sağcı bir politikacıyı, Bernard Tricot'yu konuyla ilgili bir rapor hazırlamakla görevlendirmişti. Mitterrand, hükümetin Tricot'ya en iyi biçimde yardımcı olmasını istedi, DGSE'nin olayda parmağı olduğu belgelendiği taktirde, hangi görevde olursa olsun sorumluların cezalandırılacağını söyledi. Tricot Başbakan Laurent Fabius, Savunma Bakanı Hernu, İçişleri Bakanı Pierre Joxe, DGSE şefi Amiral Lacoste'u sorguya çekti, ancak 17 günlük bir soruşturmadan sonra açıklanan rapor hiçbir şeyi aydınlığa kavuşturmadığı gibi, alay konusu oldu.

Gazeteler, deterjan reklamlarına uyan ifadelerle, "en beyaz Tricot yıkar" diyerek tepki gösterdiler. Tricot, Gökkuşağı Savaşçı'sının batırılması eylemine Fransa'nın karışmadığı, hükümetin Greenpeace'in protesto eylemini önlemek için bayrak gemisine saldırı düzenlenmesi konusunda bir karar almadığı kanısına varmıştı. Ancak rapor Yeni Zelanda'da tutuklananların DGSE ajanı olduklarını kabul ederek, onların bombalamayla ilgisinin olmadığının anlaşıldığını ve "Greenpeace ile ilgili istihbarat toplamak üzere bölgede bulundukları"nı belirtiyordu.

Bu raporun birşeyleri gizleme konusundaki beceriksizliği öylesine belliydi ki, spekülasyonlar, karşılıklı suçlamalar birbirini izledi. Lange, ellerindeki ipuçlarına başvurmak gereksinimi duymayan Tricot'nun raporunun "inandırıcı olamayacağını" açıkladı.

Basına göre, mart ayı başlarında Savunma Bakanı Hernu, DGSE'ye Gökkuşağı Savaşçısı'nın nasıl bir protesto yapacağını öğrenmek ve bu konuda önlem almak üzere emir vermişti. Bundan sonrası, gazetelerde anlaşıldığı kadarıyla, macera filmini andıran bir seyir izliyordu.

Nisan sonlarında Auckland'a bir Fransız kadın gitmiş, bu kadın daha sonra İsrail'de görünmüş, Gökkuşağı Savaşçısı'nın batırılmasından sonra ortadan kaybolmuştu. Kadının orduya ait özel bir serviste çalışan bir teğmen olduğu ortaya çıkmıştı.

Bu arada, iki kişi, bir seyahat acentasına ayrı ayrı başvurarak Yeni Kaledonya yakınlarındaki Fransız Pasifik'inde bir tekne gezintisi yapmak istediklerini ve yanlarına arkadaş aradıklarını bildirdiler. Seyahat acentası bu "deniz aşığı turistler" için Yeni Kaledonya'nın başkenti Noumea'da Ouvéa adlı yatı kiraladı. Gazeteler, Ouvéa yatındakilerin operasyona karışan birinci tim olduğunu ve görevinin Auckland'a patlayıcı malzeme ve diğer gereken araçları taşımak olduğunu yazıyor.

İkinci tim Fransa'nın Korsika'daki dalgıç eğitim merkezinden Kumandan Alain Tourand ve yüzbaşı Dominique Prieur'dan oluşuyor. Bunlar yattan malzemeleri alıp bombalamayı gerçekleştirecek üçüncü time ileteceklerdi.

Yeni Zelanda, Fransa'nın olaydaki parmağıyla ilgili birçok ipucuna sahip olduğunu, Turenge çiftiyle Ouvéa yatındakilerin konuştuğunun ve yine bu çiftin kiraladıkları karavanla balıkadamları taşıdıklarının görüldüğünü, ayrıca ajanların Yeni Zelanda'dan Paris'teki üstleriyle telefon konuşması yaptıklarının tespit edildiğini resmen açıkladı.

Bütün bu bilgilerin üstüne gelen "masum" Tricot raporunun gerçeği örtbas edemeyeceğini anlayan Fransız hükümeti eylül başında, ortalığı yatıştırmak amacıyla, bu kez de Hernu'ya DGSE konusunda soruşturma açma görevini verdi ve yapılan sabotajın suç olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

Bu arada Greenpeace örgütünün Mururoa açıklarındaki nükleer denemeleri protesto etmek üzere bölgeye göndereceği filonun yeni bayrak gemisi Greenpeace Amsterdam'dan Pasifik'e doğru yola çıktı. 10 Eylül'de de Mitterrand'ın Mururoa adasına gideceği açıklandı. Fransa, Greenpeace bölgeye varmadan, gövde gösterisi niteliğindeki bu geziyle nükleer denemeler yapma konusundaki kararlı tutumunun hiçbir şekilde değişmediğini göstermiş oluyordu. Zaten sabotaj skandalının ortalarında da bir yandan nükleer deneme bölgesine kimsenin yaklaştırılmaması emrinin verildiği, gerekirse şiddet kullanarak protestocuların engelleneceği gerek Mitterrand, gerek hükümet tarafından duyurulmuştu.

Gelişmeler bu noktada da durmadı. Eylül ayı ortalarında basında saldırının Hernu ve o dönemde Mitterrand'ın askeri danışmanı olan, şimdiki Genel Kurmay Başkanı Saulnier tarafından düzenlendiği açıklandı. Üç timin gerçekleştirdiği operasyon tüm ayrıntılarıyla yayın organlarında yer aldı. Bunun üzerine 20 Eylül'de Hernu istifa etti, DGSE şefi Lacoste üçüncü tim konusundaki soruları yanıtsız bıraktığı için görevden alındı.

İki gün sonra, Fabius Gökkuşağı Savaşçısı'nın batırılmasından ülkesinin sorumlu olduğunu resmen kabul etti. Geminin DGSE'nin emriyle bombalandığını, bu yüzden Yeni Zelanda'daki tutukluların affedilmesi gerektiğini söyledi. Ayrıca bu konuda parlementoda bir soruşturma komisyonu kurulmasını istedi. Derken Hernu'nun yerine atanan yeni Savunma Bakanı, Gökkuşağı Savaşçısı dosyasındaki en önemli belgelerin kaybolduğunu açıkladı. Sosyalist hükümetin Hernu'yu kurban vererek, sorunların üstünü örtmek istediği açıkça belli oluyordu. Tabii bu da kimseyi tatmin etmedi. 1.5 milyar liraya maloldu yazılan bu saldırı operasyonundan başlangıçta hükümetin ve Mitterrand'ın haberdar olmadığına inanmak mümkün değildi.

Gelişmeler şimdi bu aşamadayken hemen yakın dönemde gerçekleşecek iki olayla konu yine alevlenecektir. Birincisi, Yeni Zelanda'daki tutuklu ajanlar, 4 Kasım'da mahkemeye çıkarılacaklar. Bu davanın seyri merakla bekleniyor. İkincisi, Mururoa açıklarına varan yeni bayrak gemisi ve diğer Greenpeace gemilerine Fransız donanmasının göstereceği tepki ve yeni nükleer deneme yapılıp yapılmayacağı konusu.

Son derece karmaşıklaşan bu saldırının siyasal boyutları çok önemlidir. Uluslararası planda, kapitalizmin kendi içindeki çelişkilerin bir yansıması olan Fransa'nın nükleer açıdan güçlenme sevdası derin bir yara almıştır. Nükleer denemelerin yalnızca çevre kirliliğinden yola çıkılarak da olsa protesto edilmesi, Gökkuşağı Savaşçısı'nın batırılması dolayısıyla geniş yankı uyandırmıştır.

Son derece demokratik olduğu iddia edilen Batı ülkelerinde bile gizli servislerin cirit attığı karanlık entrika dehlizlerinin nasıl sırlarla dolu olduğu ve bunların başları sıkıştığında çok bağlı olduklarını iddia ettikleri "yüce değerlerin" hepsini hiçe sayarcasına iş yaptıkları kimsenin görmezden gelemeyeceği biçimde açığa çıkmıştır.

Bu olayda basının tutumu dikkat çekicidir. Türkiye'de bile çeşitli burjuva yazarlarınca Fransız gazetelerinin, yukarıda genel hatlarıyla aktardığımız casusluk olayını açıklaması, hükümeti ve Mitterrand'ı suçlaması, sorumluların bulunması için mücadele etmesi örnek gösteriliyor. Burjuva demokrasisine, "özgür basın" anlayışına bundan pay çıkarılıyor. Oysa eylül sonunda yine Paris'te bir dava başladı. Yargılananlar 5 DGSE ajanı. Suçları ise gizli bilgileri basına sızdırmak. Sabotaj sorumlularına birşey yapılamazken, bilgi sızdıranların yargılanması olayının çarpıklığı bir yana, basının verdiği mücadelenin demokrasi, çevre koruma, anti-nükleer mücadeleyle bir ilgisi olmadığını bu mahkeme en veciz sözlerden bile daha çarpıcı bir biçimde kanıtlamaktadır.

Basına bilgi sızdırılması olayının işaret ettiği bir başka gerçek Fransız burjuvazisinin kendi içinde çelişkiler taşıdığı, nükleer denemeler karşısında farklı siyasal tavırlar içinde olduğudur.

Genel olarak bakıldığında Fransız burjuvazisi uluslararası işbölümünde, gücünü nükleer silahlarla pekiştirmek istiyor ve önüne çıkan engelleri ezmeye çalışıyor. Kendi aralarındaki çelişkiler bu noktada önem kazanarak, hangi tutumun takınılacağını belirliyor. Bu doğrultuda Sosyalist hükümetin aczi birçok şeyi göstermektedir. Ta De Gaulle'den bu yana Fransız burjuvazisinin milli konsensusu sonucu hayata geçirilen nükleer programın sosyalist hükümet tarafından da, hem nasıl canla başla savunulduğu, hem de ortaya çıkan skandalın boyutları karşısında beceriksizce buna "demokratik" kılıflar geçirilmeye çalışıldığı apaçıktır.

Hernu'nun istifası ile bir kurban verilerek Sosyalist Parti'nin ve hükümetin bu olaydan en az yarayla kurtulması istenmiştir. Ancak hâlâ tüm dünya kamuoyunda tartışılan Gökkuşağı Savaşçısı'nı kim batırdı sorusu, canlılığını korumaktadır. Çeşitli teoriler, isimler ortalıkta dönmektedir. Ama şu bir gerçektir ki esas sorumlu gökkuşaklarının bile azalmasına yol açacak derecede dünyayı kirleten kapitalizmdir, kapitalist devletlerdir. Bu özel olayda, bu misyonu kimin yüklendiğinin bir noktadan sonra hiç önemi yoktur.

Seniha Duru

Ruhi Su'nun cenazesi son yılların en büyük cenazesi oldu, ara dönemi ileriye doğru zorlayan bir yığın eylemine dönüştü.

Ruhi Su kavga çağrısı, devrim coşkusudur!

Devrim kavgası yükseldikçe daha da devl şecektir!

Ruhi Su milyonların bilincine kazınmış kavga çağrısı, yüreğine yerleşmiş devrim coşkusudur! Bu koca devrimci ozanın, bu büyük öğretmenin, bu gerçek demokratın, komünistin, bu dimdik karakterin, bilinçlerde ve yüreklerde kapladığı alan uçsuz bucaksızdır. Bu uçsuz bucaksız Ruhi Su'nun yanında, onun çok sevdiğimiz ve saydığımız bir insan olarak aramızdan ayrılan gövdesi ne denli küçük kalıyor! İşte 22 Eylül günü yalnızca bu sevgili küçük gövdeyi toprağa verdik! Ruhi Su öldü ama devrim hareketinin seli içinde su gibi çağlayarak, yeni yeni bilinçlere kavga çağrısı yaparak, yeni yeni yüreklere devrim coşkusu saçarak geliyor yine Ruhi Su!

Nitekim, Ruhi Su öldü diye düşmanlar bir nebze bile rahatlayamadılar. Tam tersine, Ruhi Su'nun cenazesi, son yılların en büyük cenazesi oldu, ara dönemi ileriye doğru iten, zorlayan bir yığın eylemine dönüştü. Düşmanın korkusu, hem sürü sürü polisler, polis helikopterleri, panzerler biçiminde, hem de bazı "kültürlü" burjuvaların cenazeye katılarak Ruhi Su'nun uçsuz bucaksız alanına sığınma çabaları biçiminde boy verdi.

Cenazeye onbinler katıldı. Katılanlar Şişli'de önce saygı duruşunda bulundular. Sonra tabut eller üzerine alınarak cami dışında çıkarıldı. Zincirlikuyu'ya gitmek için çok az sayıda otobüs vardı. Büyük bir kalabalık mezarlığa doğru yürüyüşe geçti. Polis halkı dağıtmaya ve bu arada Ruhi Su'nun oğlu Ilgın Su'yu tutuklamaya çalıştıysa da başarılı olamadı. Kalabalıktan "yürüyelim" sesleri yükseldi ve yürüyüş sürdü. Yürüyüş boyunca "Ruhi'ler ölmez" belgisi atıldı ve Ruhi Su'dan türküler söylendi.

Kalabalık Zincirlikuyu'ya vardığında Ruhi Su toprağa verilmişti. Mezarlığın kapısında panzerler, ek polis ekipleri bekliyor, havada polis helikopterleri dolaşıyordu. Polis gelenleri içeriye sokmamaya çalıştı ama büyük çatışmaların patlak vermesinden duyduğu korkuyla yine geri adım attı ve çelenkleri taşıyanları mezarlığa bıraktı. Cenazeye 160'ı aşkın çelenk gelmişti. Ruhi Su'nun mezarında rengarenk çiçeklerden koca bir dağ oluştu.

Çelenkler mezara yerleştirilirken dışarıdaki kalabalıkla polis arasında atışmalar oluyordu. Çelenkleri koyanlar dışarı çıkarken hava iyice gerginleşti. Belgiler, türküler ayyuka çıktı. Bunun üzerine polis yaklaşık 200 kişiyi gözaltına alarak Gayrettepe'deki Siyasi Şube'ye götürdü. Bunlardan bir kısmı salındı, 164 kişi ise sıkıyönetime devredildi.

Gözaltına alınıp salınanlar arasında gazeteciler de vardı. Gazeteciler fotoğraf çektikleri için gözaltına alındıklarını açıkladılar. Herhalde filmlerine de el kondu. Zira cenazenin yalnızca belirli ve sınırlı kesitlerinin fotoğrafları gazetelerde yayınlandı. Ayrıca büyük olasılıkla cenazeye katılımın gerçek rakkamlarını yazmama yönünde "hür"(!) basına emir verildi. Bunun üzerine bazı gazeteler sayıyı küçülterek, on bin vb. olarak verirken, bazıları, "son yılların en büyük cenazesi" gibi tanımlar kullanıp sayı vermeme yolunu seçtiler.

Öte yandan Ruhi Su toprağa verilirken mezarı başında Aziz Nesin bir konuşma yaptı. Ruhi Su'nun sık sık rastlanamayacak büyük bir değer olduğunu söyledi. Ona zamanında pasaport verilmeyişine değindi ve şöyle dedi:

"O kullanılmayan pasaport özenilerek saklansın. Çünkü bizden sonraki kuşaklar bugünü öğrenmek ve anlamak için kullanılmayan pasaportu müzede görmelidirler."

Bundan iki gün sonra İçişleri Bakanı Akbulut düpedüz yalan bir açıklama yaptı ve pasaportun evraklar eksik olduğu için geciktiğini, evraklar tamamlanınca hemen verildiğini söyledi. Utanmadan bir de şöyle dedi: "Üç ay kadar önce pasaportu verildiğine göre Ruhi Su yurt dışına çıkabilirdi." *(Cumhuriyet*, 25.9.1985)

Hayır Ruhi Su'ya üç ay değil iki yıl önce pasaport verilmesi gerekiyordu.

1983'te hastalığı ortaya çıktığı zaman yapılan pasaport başvurusu sırasında ne sahtekârlıkların, ne oyalamaların yapıldığını Mustafa Ekmekçi bir bir açıkladı. *(Cumhuriyet*, 28.9.1985) Önce eski başvurular yok sayılmış, yeni başvuru istenmiş. Yeni başvuru yapılınca bu kez doktor raporu ortada yok denmiş. Bu engel de aşılınca iş sıkıyönetime takılmış! Bütün engeller aşıldığında ise aradan iki koca yıl geçmiş ve iş işten geçmiş! Şimdi kalkıp üç ay önce pasaport verildi ya, gitseydi diyorlar! Dünya dillerinde küfürler herhalde böyleleri yüzünden, bu gibilerine sıfat bulabilmek ihtiyacıyla türemiştir!

Ruhi Su'nun ardından çok şey söylendi, yazıldı, yapıldı. Geçen sayımızda belirttiğimiz gibi bazı "kültürlü" burjuvalar hemen harekete geçtiler. Cenazede HP, SODEP başkanlarından, eski CHP'lilere kadar çeşit çeşit sosyal demokratlar vardı. Aydın Gürkan, "yeterince sahiplenemediğimiz için kendisinden özür diliyorum" gibi çok "dokunaklı"(!) sözler etti. Mecliste HP, Türkeş'in oğlunun sünnet düğününde olanlara göz yumuldu da Ruhi Su'nun cenazesine neden daha fazla "tolerans" gösterilmedi diye soru sordu. Köşe yazılarında, Ruhi Su'yu halkın değil "Türkün sesi" gibi yansıtmaya çalışanlar, devlet sahip çıkmadı diye ağlaşanlar oldu.

Ruhi Su'nun pırıl pırıl pratiği bunların hepsine en güçlü yanıttır. O sizin gibiler ya da bu devlet kendisine sahip çıksın, "tolerans" göstersin vb. isteseydi, başka türlü davranırdı, başka yoldan yürürdü.

73 yıllık yaşam Hasan Dağı gibi tüm heybetiyle dimdik ortada duruyor. Nitekim treni çoktan kaçırdıklarını "bilen" bazı burjuvalar, "kültür" düzeyleri Ruhi Su'nun eşsiz değerini anlamaya haydi haydi yettiği ve son sıralarda devrimci çevrelere bile bazı sempati kartvizitleri gönderme taktiği izledikleri halde, Ruhi Su'nun ölümüyle pek ilgilenmediler, bu işte ekmek yok dediler.

Haklıdırlar. Ruhi Su kendi sahip olduğu komünist bilinç ve devrimci onurla, kendi sahibini de çoktan seçmiştir. Onun sahibi Türkiye işçi sınıfıdır, Türkiye ve dünya halklarıdır! Ruhi Su halkların bilincinde ve yüreğinde yaşıyor, onların savaşımında daha da devleşiyor.

Cemile Çakmak

Ruhi Su bir söyleşide "toplumumuz neredeyse, sanatımız oradadır" demiş. Öyleyse:

Ruhi Su gibi büyük bir halk sanatçısı yetiştiren toplum olsa olsa devrimin eşiğindedir

Cumhuriyet gazetesinde, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi öğrencilerinden bir gurubun üç yıl kadar önce Ruhi Su ile yapmış oldukları bir söyleşi yayınlandı. *(Cumhuriyet*, 25.9.1985)

Söyleşide, "günümüz Türkiye'sinde bir ulusal müzikten söz edilebilir mi" sorusunu yanıtlarken Ruhi Su şöyle demiş:

"Elbette, hem bir değil, iki ulusal müzikten söz edilebilir. Önce klasik Türk müziği ki... okumuş tabakanın ve saray çevresinin oluşturduğu bir müziktir bu. Ve de cumhuriyetten sonra gelişen toplumun duygularını işlemeye, yansıtmaya çalışan... ve batı tekniği içinde gelişen çok sesli çağdaş Türk sanat müziği. İkincisi, kökleri daha sağlam olan halk müziğimiz."

Geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi, Lenin, " 'demokrasinin ve dünya işçi sınıfının enternasyonal kültürü' belgisini atarken biz, *her* ulusal kültürden *yalnızca* onun demokratik ve sosyalist ögelerini alırız" der. Ruhi Su'nun yukarıda aktardığımız sözleri de aynı doğrultudadır. Ruhi Su iki ulusal müzikten söz ediyor, saray ve burjuva müziği ile halk müziğini apayrı koyuyor. Böylece, kendi sanat alanında "genel olarak" ulusal kültürü değil, ulusal kültürün demokratik ve sosyalist ögelerini bilinçle geliştirmiş olduğunu bir kez daha yansıtıyor.

Ruhi Su, aynı söyleşide başka sorulara da çok güzel yanıtlar vermiş. Halk müziğine ilişkin olarak şöyle demiş:

"Halk müziğimiz bugünkü müziklerimiz arasında en yaygın ve etkin olanı. Nedeni, hayatın bütün konularını içeren, anlatmaya çalışan bir müzik olması. Halkın bütün özlemlerini, duyurmak istediği sorunları duyurur o. Oysa klasik Türk sanat müziği tek konu içinde, aşk konusu içinde sıkışıp kalmıştır."

Burada şunu özellikle belirtmek gerekir ki, Ruhi Su, genel olarak halk müziği için saydığı işlevlerin önemli bir bölümünün, büyük bir başarıyla yerine gelmesine en başta kendisi katkı yapmıştır.

Aynı söyleşide Ruhi Su, "Türk sanat müziğinin geliştirilebilme olanağı nedir" sorusuna da şöyle yanıtlamış:

"Çok zayıf, çok sınırlı. Gelişebildiği kadar gelişmiş. Zaten arabeskin ortaya çıkması onun artık gelişme olanaklarını tüketmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Örneğin, Orhan Veli'nin bir şiiri, klasik Türk sanat müziği formları içinde bestelenmiş. Görülüyor ki bu müzik başka sorunları ele aldığında gülünç duruma düşüyor. Çünkü formu o konuyu anlatma yeteneğinden yoksun."

Bu sözleriyle, sanatta gerçekten diyalektik bir anlayışa sahip olduğunu bir kez daha belgeleyen Ruhi Su, aynı söyleşide arabesk müziğe ilişkin olarak da şunu söylemiş:

"Arabesk müzik bir yozlaşmadır, ama bu bir gerçeği de yansıtıyor. Bu müzik toplumun dışında oluşmamıştır. Toplumdaki gelişmenin ortaya getirdiği bir olgudur, bir sonuçtur. Bu müziği beğenmiyorsak, toplumumuzun içinde bulunduğu kültürel yapıyı da beğenmiyoruz demektir."

Gerçekten de Ruhi Su, toplumu yoksulluğa ve yozluğa götürmeye çalışan kapitalizmi ve onun kültürünü elinin tersiyle itmiş, onlara karşı yaşamı boyunca savaş vermiş ve halk müziğini ulaştırdığı düzeyle bu savaşta büyük, silinmez başarılar elde etmiştir.

Ruhi Su "toplumumuz neredeyse, sanatımız oradadır" diyor. Toplumumuz böyle yüce bir halk sanatçısı yetiştirebilmiş, o da kendi ardında kendi yolundan yürüyen bir dizi genç sanatçılar kuşağı bırakabilmişse, toplumumuz devrimin eşiğindedir. Şan olsun Ruhi Su'ya!

Cemile Çakmak